

იყავი გზად

სკაუტური
ცემოვნებისათვის

2010

შემდგენელი — თინათინ კოიავა

რედაქტორი — მედეა მთვრალაშვილი

მხატვარ-ილუსტრატორი — ზურა სულაკაური

დიზაინი, დაკაბადონება — შპს „გოია დიზაინი“

ნიგნზე მუშაობდნენ:

ირინა ფრუიძე

მზია აფრიდონიძე

მადლობას ვუხდით თანამშრომლობისთვის:

სანდრო ურუშაძეს

ირაკლი თოდუას

გოგი კახიძეს

თამუნა შუკაკიძეს

შორენა ლომაძეს

დათო მეტრეველს

ლევან ჯიშკარიანს

Drafted by Tinatin Koiava

Edited by Medea Mtvralashvili

Illustrated by Zura Sulakauri

Design and imposing – Ltd “Goia Design”

Editorial group:

Irina Pruidze

Mzia Apridonidze

Special thanks to:

Andrew Urushadze

Irakli Todua

Gogi Kakhidze

Tamuna Shukakidze

Shorena Lomadze

Dato Metreveli

Levan Jishkariani

ნიგნი გამოიცა ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო
სკაუტინგის მხარდამჭერი ფონდის ფინანსური დახმარებით.

Publication was financed by the United States Fund for International Scouting

მოგესალმები, ჩემო მეგობარო. მე მოვამზადე შენთვის საინტერესო მასალა, რომელიც უკვე გაქვს ნიგნის სახით. გაეცანი სკაუტებისთვის განკუთვნილ ამ ნიგნს და შემოუერთდი ჩვენს ცხოვრებას. ეს არის თავგადასავლებით მოცული გარემო, სადაც სასურველია იპოვო შენი თავი და იმოგზაურო ჩემთან ერთად. სკაუტურმა ცხოვრებამ საკმაოდ დიდი გამოცდილება მომცა და მისგან კიდევ ბევრს ველი. ეს არის ჩემი ცხოვრების ნაწილი, ჩემი ცხოვრების სტილი. ვინ ვარ მე? მე ვარ 14 წლის ვაჩე.

უკვე 7 წელია, რაც ამორგანიზაციაში ვიმყოფები. მინდა გაგაცნო და გაგიზიარო ის უნიკალური შესაძლებლობები, რომელიც ჩემი აქ ყოფნის დროს აღმოვაჩინე. შენც გექნება საშუალება, იპოვო საკუთარი თავი სათავგადასავლო გარემოში.

საქართველოს სკაუტური მოძრაობა დღეს აერთიანებს ასეულობით ახალგაზრდას. თითოეული ჩვენი წევრი ასაკის მიუხედავად თავად აკეთებს არჩევანს — გახდეს თუ არა სკაუტი. სწორედ მეც ასე გადაწყვიტე ჩემი სკაუტობა და საზეიმოდ დავდე პირობა. მზად ხარ იცხოვრო ჩვენი ცხოვრებით? გახდე მონესრიგებული, პატიოსანი, კეთილი და შრომისმოყვარე მოქალაქე? თუ მიგაჩნია, რომ მსავსი პორტრეტი შენც გაგაჩნია, მაშინ ისლა დაგრჩენია, ნაიკითხო, რაც შენთვის დავწერე. ყველაფერი ეს დაგეხმარება, ისწავლო დამოუკიდებელი ცხოვრება, უკეთ შეიცნო და იპოვო მეგობრები, შეაფასო საკუთარი შესაძლებლობები, დაგეგმო ცხოვრების განვითარების გზები და მზად იყო სიძნელეების გადასალახავად.

მე ვარ ამაყი, რომ ვარ სკაუტი და მეგობრებით მდიდარი. გაეცანი ჩემს ერთ-ერთ სკაუტ ამერიკელ მეგობარს, რომელიც ასევე დიდი ოჯახის წევრია და ერთად შევუდგეთ სკაუტური ცხოვრების გზას.

Hi my name is Jordan Nunez and I am a member of troop 654 in Houston, Texas. I am an Eagle Scout.

Being an Eagle Scout is probably one of the most recognized awards in scouting. I received my Eagle Scout rank at age 13! I was very dedicated to getting my Eagle Scout early. One of the most memorable things from getting my Eagle Scout is definitely my eagle project that I did. I went to the junior high school that I attended. My project consisted of repainting the basketball lines on the court, and planting some trees to make the landscape look better. We also cleaned up the area and pressure washed a sidewalk and some benches.

When I received my Eagle badge at my court of honor I was so happy that I had accomplished this and was grateful for everyone that helped me along the way.

Also as a Scout I was able to go to one of the largest Scout camps. A place in New Mexico called Philmont Scout Ranch. It was probably one of the greatest camping experiences for me. It was a 12-day trek in the mountains of New Mexico. On the trek we had to take extreme caution for bears and it actually was a little scary at night because you knew that there were animals outside your tent. Philmont also taught me how to pack light because whatever you brought you had to carry in your pack. They say that for every ounce you carry it seems like a pound in the end of the day. We also learned the leave no trace principle because it was a huge rule at Philmont and you could not leave one single piece of trash where you stayed. I loved Philmont and all the fun times that I had there and I definitely want to go back!

With my Scout troop we are able to give service to many people that live in our area. We have even helped people take trees off of their homes because a hurricane knocked a tree down on their house. Service is one of the many things that I love about Scouting. Scouts make it so easy for you to give service to others and I always love giving service to others because it gives me a good feeling.

In Scouting we go on campouts all the time and we normally meet new people when we're there. When we meet those people it is always easy to be friendly with them because of the principles that Scouting teaches you. Scouting makes boys into men and prepares them for their life ahead. It teaches you many important values and principles that you will take with you and carry on with you for the rest of your lives. I am grateful that I have been a member of the Scouting program and I love all the important things it teaches me and I hope everyone can receive the benefits that it offers.

Yours In Scouting,

Jordan Nunez
Houston, Texas
The United States of America

მოგესალმებით. მე ტეხასელი სკაუტი ვარ, ჯორდან ნუნეზი, ჰიუსტონის 654-ე რაზმის წევრი, „იგალ სკაუტი“.

„იგალ სკაუტობა“ ალბათ ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მიღწევაა სკაუტინგში. ეს ნოდება 13 წლისამ მივიღე, რისთვისაც ბევრი ვიშრომე. ამ ნოდების მოპოვებისას ერთ-ერთი ყველაზე დასამახსოვრებელი იყო ჩემ მიერ ორგანიზებული „იგალ პროექტი“. პროექტის მიხედვით, ჩემს სკოლაში კალარტბურთის მოედანი შევლევ და ეზოში ხეები დავრგავ. ასევე დავალაგე სკოლის ეზო და გავრეცხე ბილიკები და სკამები. როცა „იგალ ემბლემა“ გადმომცეს, საოცრად ბედნიერი ვიყავი და უსაზღვრო მადლიერების გრძნობა გამიჩნდა ყველა იმ ადამიანის მიმართ, ვინც ჩემს გვერდით იდგა და მეხმარებოდა.

ასევე მონაწილეობა მივიღე ერთ-ერთი უდიდესი სკაუტური ბანაკის მუშაობაში, რომელიც ნიუ მექსიკოში, ფილმონტის სკაუტურ რანჩოში ჩატარდა. ეს ჩემთვის არაჩვეულებრივი ბანაკური გამოცდილება იყო. 12 დღის განმავლობაში ნიუ მექსიკოს მთებში ვლაშქრობდით. ლაშქრობისას განსაკუთრებული ზომები უნდა მიგვეღო დათვებისგან თავის დასაცავად. ღამით ცოტა არ იყოს შიშის გრძნობაც კი გვიპყრობდა, რადგანაც ვიცოდით, რომ ჩვენი კარვების გარეთ მხეცები დაძრწოდნენ. ფილმონტმა ასევე მასწავლა ზურგჩანთის სწორად და მსუბუქად ჩალაგება, ვინაიდან ყველაფერი, რასაც თან წაიღებ, შენი სატარებელი იქნება. ნათქვამია, ლაშქრობისას ყოველი გრამი ტვირთი დღის ბოლოს კილოგრამად გეჩვენება. ჩვენ ასევე ვისწავლეთ კვალის არდატოვების მეთოდი, ვინაიდან ეს ფილმონტში მნიშვნელოვანი წესი იყო და ნაგვის ერთ ნაგლეჯსაც ვერ დატოვებდი დაბანაკების ადგილას. ფილმონტი ძალიან მომეწონა და მინდა იქ ისევ მოვხვდე!

ჩემს სკაუტურ რაზმთან ერთად მრავალ ადამიანს ვეხმარები. ჩვენს რაიონში მცხოვრებ მოსახლეობას დავეხმარეთ ურაგანის შედეგად სახლებზე დაყრილი ხეების მოშორებაში. ხალხის დახმარება, ჩემი აზრით, სკაუტინგის ერთ-ერთი საუკეთესო ნაწილია. ადამიანების დახმარება უდიდეს სიამოვნებას მანიჭებს და სკაუტები ამ საქმეს მიადვილებენ.

სკაუტები ხშირად დავდივართ ბანაკებსა და ლაშქრობებში, სადაც ახალ ხალხს ვხვდებით. ყოველთვის ადვილია მეგობრული იყო ახალგაცნობილ ადამიანებთან, როცა სკაუტინგში ნასწავლ პრინციპებს იცავ. სკაუტინგი ბიჭებს კაცებად აყალიბებს და ამზადებს მათ მომავალი ცხოვრებისათვის. ის გასწავლის მრავალ მნიშვნელოვან ღირებულებასა და პრინციპს, რომლებსაც მთელი ცხოვრება დაიცავ. მე მადლიერი ვარ, რომ სკაუტური პროგრამის მონაწილე გავხდი და მიყვარს ყველაფერი, რაც სკაუტინგმა მასწავლა. იმედი მაქვს, ყველა შეძლებს სარგებლობა მიიღოს ამ პროგრამის ღირსებებისგან.

მარად თქვენი სკაუტინგში

ჯორდან ნუნეზი.

ჰიუსტონი, ტეხასი,

ამერიკის შეერთებული შტატები.

სარჩევი

1. შესავალი	3
2. ამერიკელი სკაუტის მიმართვა	4
3. ასე დაიწყო სკაუტინგი.....	10
4. სკაუტური მსოფლიო მოძრაობის ორგანიზაცია	12
• მსოფლიო კონფერენცია.....	12
• მსოფლიო ბიურო	13
• მსოფლიო კომიტეტი	13
• მსოფლიო ჯემბორი, მუტი, ჯოტა, ჯოტი	14
5. სკაუტინგი საქართველოში	17
6. როგორ გახდე სკაუტი.....	20
7. შენი გზა სკაუტინგში	21
• სკაუტური პირობა	22
• სკაუტური კანონი	24
• პირველი, მეორე და მესამე საფეხური სკაუტინგში	24
• პირადი განვითარება სკაუტინგში.....	30
8. შენი გარემოცვა.....	35
• შენი ოჯახი.....	35
• შენი მეგობრები.....	35
• შენი ქვეყანა	36
9. სკაუტური სიმბოლოები.....	37
• მსოფლიო სკაუტური ემბლემა.....	38
• სკაუტური დევიზი	39
• სკაუტური ნიშანი.....	39
• სკაუტური მისალმება.....	40
• სკაუტური ხელის ჩამორთმევა	40
• სკაუტური განმასხვავებელი ნიშანი	41
• სკაუტური ფორმა და ყელსახვევი	41
10. შენი სკაუტური ჯგუფი	42
• სკაუტური პატრული	42
• სკაუტური პატრულის ქონება.....	45
• სკაუტური პატრულის შეხვედრები	45

• სკაუტური პატრულის დღიური	46
• სკაუტური რაზმი.....	46
11. იცხოვრე სკაუტინგით ბუნებაში	47
• ბუნებაში მოგზაურობამდე.....	48
• პირადი აღჭურვილობა	49
• ბანაკი.....	51
• კვანძები.....	53
• ნიშნულები	56
12. თვითგადარჩენა ბუნებაში.....	58
• თავშესაფარი	59
• ტანსაცმელი და პიგიენა	60
• წყალი	62
• ცეცხლი	64
• კვება	66
• ორიენტირება	68
13. პირველადი დახმარება.....	73
• კომა.....	74
• დახრჩობა	74
• ხელოვნური სუნთქვა.....	75
• სისხლდენა	76
• ლახტის დადება	77
• მოტეხილობა.....	78
• სითბური და მზის დაკვრა	79
• გადაციება	80
• ნაკბენი.....	81
• პირველადი დახმარებისათვის საჭირო მედიკამენტები	83

Table of contents

1. Introduction	3
2. Appeal of the American Scout	4
3. And so it began.....	10
4. World Organization of the Scout Movement	12
• World conference	12
• World bureau	12
• World committee	13
• World jamboree, muti, jota, jota.....	14
5. Scouting in Georgia	17
6. How to become a Scout	20
7. Your journey in Scouting	21
• Scout promise	22
• Scout law	24
• First, second and third steps in scouting	24
• Personal development in Scouting	30
8. Your environment	35
• Your family	35
• Your friends	35
• Your country.....	36
9. Scout symbols.....	37
• World Scout Emblem	38
• Scout motto.....	39
• Scout sign	39
• Scout salute.....	40
• Scout handshake	40
• Scout distinctive signs.....	41
• Scout uniform and atie	41
10. Your Scout Group	42
• Scout patrol	42
• Scout patrol property	45
• Scout patrol gatherings	45
• Scout patrol journal.....	46
• Scout unit.....	46

11. Go and live outdoors	47
• Preparation.....	48
• Personal equipment	49
• Camp.....	51
• Knots	53
• Marks	56
12. Wildwood Survival	58
• Shelter	59
• Clothing and hygiene.....	60
• Water.....	62
• Fire	64
• Food.....	66
• Orienteering	68
13. First Aid	73
• Coma	74
• Asphyxia	74
• Artificial respiration	75
• Hemorrhage.....	76
• Compressing.....	77
• Fracture	78
• Thermal shock and sunstroke.....	79
• Exposure to cold.....	80
• Bite	81
• First aid box.....	82

ასე დაიწყო სკაუტინგი

ლორდი ბადენ პაუელი

ბადენ პაუელი სოფელში ცხოვრობდა და მთლიანად კავშირი ჰქონდა ბუნებასთან. იგი მეგობრებთან ერთად აწყობდა სათავედასავლო მოგზაურობებს. ისინი დამოუკიდებლად გეგმავდნენ ლაშქრობის მარშრუტებს, ცხოვრობდნენ კარვებში და საჭმელს კოცონზე აკეთებდნენ. იმ პერიოდში მოზარდებისათვის მსგავსი ცხოვრების სტილი უჩვეულო იყო, შემდეგში კი სამომავლო ცხოვრებისთვის აქტუალური გახდა.

ბადენ პაუელმა დაამთავრა სამხედრო სასწავლებელი, მუშაობა დაიწყო კავალერიაში და ასწავლიდა ოფიცრებს. ბადენ პაუელისგან ისინი პროფესიულ საკითხებთან ერთად სწავლობდნენ სიმამაცეს, გამძლეობასა და გულისხმიერებას.

ბადენ პაუელმა გადანყვიტა თავისი იდეის პრაქტიკაში გამოცდა და 1907 წელს ინგლისში, კუნძულ ბრაუნსზე, შეკრიბა 20 ბიჭი – მისი ნათესავები, მეგობრის შვილები, რომლებიც სხვადასხვა სოციალური ფენის წარმომადგენლები იყვნენ და მოაწყო ბანაკი.

ბანაკში ცხოვრებისას მათ პირველად მოიფიქრეს მომავალი სკაუტური ფორმის ელემენტები. პატრულში მყოფი ყველა სკაუტი მხარზე იკეთებდა სხვადასხვა ფერის შალის კვანძს: „მგლები“ – ცისფერს, „ლომები“ — ყვითელს. ყოველ პატრულს ჰქონდა დროშა ამ ცხოველების გამოსახულებით და თითოეულ ბიჭს სამკერდე ნიშანი — ლატუნის შროშანი. მას შემდეგ, რაც ბიჭები გაივლიდნენ გარკვეულ მომზადებას, მათ გადაეცემოდათ სასტ-

ვენი წარწერით — „იყავი მზად!“ ასევე აძლევდნენ კიდეც ერთ სამკერდე ნიშანს — ლატუნის შროშანს, რომელიც პირველთან შედარებით უფრო მცირე ზომისა იყო და მაგრდებოდა მის ქვემოთ. თითოეული სკაუტი უფრო დიდი წარმატების მიღწევისას ჯილდოდ იღებდა ხაკისფერ ყელსახვევს, რათა საკუთარ თავში გამოემუშავებინა ორგანიზებულობა და პასუხისმგებლობა.

ყოველ დილა-საღამოს ბიჭები ასრულებდნენ გარკვეულ ამოცანა — სავარჯიშოს: გონებას ავარჯიშებდნენ დაკვირვებულობაში, კრავდნენ საზღვაო კვანძებს, სწავლობდნენ კოცონის დანთებას ერთი ასანთის ღერით, ვარჯიშობდნენ ხანძრის ჩაქრობაში, ისმენდნენ საინტერესო ამბებს ცხოვრებაზე, მოგზაურობასა და თავგადასავლებზე. ბანაკში ყოველდღე ტარდებოდა სპორტული თამაშობები. ყოველი საღამო სრულდებოდა კოცონთან საინტერესო ამბების თხრობითა და სიმღერებით.

ბანაკში მათ შეისწავლეს ცხოვრება მცირე ჯგუფებში, დამოუკიდებელი მუშაობა. ბადენ პაუელი აღნიშნავდა, რომ ბიჭებისთვის მთავარი იყო ჰქონოდათ საკადრისი ღირსება, მოვალეობისა და პასუხისმგებლობის გრძნობა, რაც ბანაკის ჰარმონიულობას უწყობდა ხელს.

ეს ბანაკი გახდა სკაუტინგის ისტორიის დასაბამი და სკაუტური კანონის განმსაზღვრელი.

დღეს მსოფლიოს სკაუტური მოძრაობა აერთიანებს მილიონობით ახალგაზრდას მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყნიდან.

1908 წელს ბადენ პაუელმა გამოსცა წიგნი “სკაუტინგი ბიჭებისათვის”, სადაც აღწერა პირველ ბანაკში მიღებული გამოცდილება და შთაბეჭდილებები. ამ წიგნმა საოცარი პოპულარობა მოიპოვა. ლორდის სახელზე ათასობით წერილი მოდიოდა მთელს ინგლისში. შემდეგ უკვე მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში იქმნებოდა სკაუტური პატრულები და ყალიბდებოდა ახალგაზრდული მოძრაობა, რომელიც დღეს სკაუტური მოძრაობის სახელითაა ცნობილი.

1920 წელს ლონდონში მოეწყო პირველი საერთაშორისო სკაუტური შეხვედრა — ფესტივალი, რომელსაც ჯემბორი ეწოდა. ჯემბორის გახსნის ცერემონიაზე “ბი-პი” (ასე უწოდებენ ბადენ პაუელს მთელს მსოფლიოში) მსოფლიოს მთავარ სკაუტად აირჩიეს.

22 თებერვალი, ბადენ პაუელის დაბადების დღე, მილიონობით სკაუტის მიერ ყოველწლიურად აღინიშნება როგორც სკაუტინგის მსოფლიო დღე, ხოლო 1 აგვისტოს (პირველი სკაუტური ბანაკის დაწყების დღეს) მსოფლიოს ყველა სკაუტი აღნიშნავს სკაუტინგის დაბადების დღეს, მზის ამოსვლის ცერემონიით.

სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაცია

ეს არის მსოფლიოში ყველაზე დიდი მოხალისეთა არაპოლიტიკური, არასამთავრობო ორგანიზაცია, რომელიც აერთიანებს 160 ქვეყნის ნაციონალური ორგანიზაციების 28 მილიონზე მეტ წევრს. ორგანიზაცია 6 რეგიონადაა დაყოფილი: აფრიკა, არაბეთი, აზია—წყნარი ოკეანე, ევრაზია, ევროპა, ჩრდილოეთ-სამხრეთ ამერიკა. საქართველოს სკაუტური მოძრაობის ორგანიზაცია შედის ევრაზიის რეგიონში. სკაუტინგი ღიაა ყველასათვის, ვინც ეთანხმება მოძრაობის პრინციპებს, მიზნებსა და მეთოდოლოგიას, მიუხედავად მათი რასობრივი, ეთნიკური თუ რელიგიური კუთვნილებისა.

მსოფლიო კონფერენცია

სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაციის კონფერენცია არის მსოფლიო სკაუტური მოძრაობის მთავარი ხელმძღვანელი ორგანო, რომელიც ტარდება სამ წელიწადში ერთხელ. აქ იკრიბებიან ყველა ნაციონალური ორგანიზაციის წარმომადგენლები. როგორც წესი, სხვადასხვა ქვეყნის ნაციონალური

ასოციაციები მსოფლიო კონფერენციაზე წარადგენენ 6 დელეგატს. კონფერენცია იხილავს სკაუტინგის განვითარების მნიშვნელოვან საკითხებს და გეგმებს. კონფერენციის ერთ-ერთი ფუნქციაა, აირჩიოს მსოფლიო კომიტეტის შემადგენლობა, მიიღოს წევრად ახალი ქვეყანა, გადანაცვლოს მსოფლიო ღონისძიებების ჩატარების ადგილი, მათ შორის მსოფლიო სკაუტური ჯემპორის, მუტისა და ახალგაზრდული ფორუმის.

მსოფლიო კომიტეტი

სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაციის კომიტეტი არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც ახორციელებს მსოფლიო კონფერენციაზე მიღებულ რეზოლუციას.

კომიტეტი შედგება სხვადასხვა ქვეყნის წარმომადგენელი 12 წევრისაგან, რომელსაც ფარული კენჭის ყრის საფუძველზე 6 წლით ირჩევს სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო კონფერენცია. 2008 წლის მსოფლიო კონფერენციაზე მიღებული გადანაცვ-ტილებით, 2011 წლიდან არჩეული კომიტეტის წევრები 6 წლის ნაცვლად აირჩევიან 3 წლით.

მსოფლიო ბიურო

მსოფლიო ბიურო ასრულებს მსოფლიო ორგანიზაციის სამდივნოს ფუნქციას. მსოფლიო ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ნიშნავს მსოფლიო კომიტეტი. იგი არის ორგანიზაციაში მთავარი აღმასრულებელი და მსოფლიო ბიუროს მეთაური. ბიურო მეთვალყურეობას უწევს მსოფლიო კონფერენციის მიერ დასმული ამოცანების განხორციელებას, უზრუნველყოფს სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაციის ყველა ღონისძიების ორგანიზებას, დახმარებას უწევს ნაციონალურ ასოციაციებს სკაუტინგის განვითარებაში.

ბიურო პირველად შეიქმნა 1920 წელს ლონდონში (ინგლისი), 1959 წელს ფუნქციონირება განაგრძო ოტავაში (კანადა), ხოლო 1968 წლიდან დღემდე იგი მდებარეობს ჟენევაში (შვეიცარია).

მსოფლიო ჯემბორი, მუტი, ჯოტა, ჯოტი

ჯემბორი არის სკაუტების საერთაშორისო შეხვედრა, რომელსაც 4 წელიწადში ერთხელ ატარებს სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაცია. ჯემბორის ჩატარების ადგილს ირჩევს მსოფლიო კონფერენცია. ეს არის დაუვინწყარი დღეები მათთვის, ვისაც მიეცა მონაწილეობის შესაძლებლობა. უამრავი საინტერესო პროგრამა შესაძლებლობას იძლევა სკაუტების ცოდნისა და უნარების გამოსავლენად.

მეგობრობის ეს ზეიმი 1920 წლიდან ტარდება. ეს იყო პირველი ჯემბორი ბადენ-ჰაუელის ინიციატივით. მსოფლიოს “მთავარმა სკაუტმა” მაშინ თქვა: “ამ შეხვედრაზე ყველა ბედნიერია იმიტომ, რომ თითოეული გამსჭვალულია სკაუტური ძმობის სულისკვეთებით, რაც შემდგომში მათი განვითარების საწინდარია”. ბევრი ნაციონალური ორგანიზაცია ატარებს ადგილობრივ ჯემბორის და სტუმრად იწვევს სკაუტებს სხვადასხვა ქვეყნიდან.

2007 წელს ინგლისში გამართული ჯემბორი მიეძღვნა სკაუტინგის დაარსების 100 წლისთავს, რომელსაც ესწრებოდა თითქმის ყველა ქვეყნის 40 000 სკაუტი. ამ დაუვინყარ შეკრებაზე საქართველოს სკაუტებს წარმოადგენდა 12 კაციანი დელეგაცია.

მსოფლიო სკაუტური მუტი 1931 წლიდან ტარდება ყოველ 4 წელიწადში ერთხელ, სადაც მონაწილეობს 18 – დან 26 წლამდე მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხის ახალგაზრდა.

ჯოტა მსოფლიო სკაუტების რადიო ფორუმი, სადაც ათასობით სკაუტი უკავშირდება ერთმანეთს, ხოლო ჯოტი მსოფლიო

სკაუტების ინტერნეტ ფორუმია. ამ ვირტუალურ ფორუმებს ყოველწლიურად 500000-ზე მეტი ახალგაზრდა სტუმრობს.

2007 წლის მსოფლიო ჯემბორი, ინგლისი

სკაუტინგი საქართველოში

რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში მყოფ საქართველოს გუბერნიაში თავადმა ბარათოვმა ჩამოაყალიბა სკაუტური რაზმი, რომელსაც ურთიერთობა ჰქონდა რუსეთში სკაუტინგის დამაარსებელთან — პანტიუხოვთან.

დემოკრატიულ საქართველოში პირველი სკაუტური პატრულები გაჩნდა ქალაქ ბათუმში, აჭარაში. ოჯახურმა არქივებმა შემოგვინახა პირველი ქართველი სკაუტების გვარებიც: ჭიჭინაძე, აბაშიძე, ბარათაშვილი.

კომუნისტური მმართველობის პერიოდში სკაუტინგი, როგორც საბჭოთა წყობილებისთვის მიუღებელი მოძრაობა, ხელისუფლების მიერ იკრძალებოდა. სკაუტური ორგანიზაციის შექმნა შესაძლებელი გახდა მხოლოდ საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ.

საქართველოს ახალგაზრდობის საერთაშორისო ფონდის მხარდაჭერით ჩამოყალიბდა საქართველოს სკაუტური მოძრაობის საინიციატივო ჯგუფი სანდრო ურუშაძის ხელმძღვანელობით. საინიციატივო ჯგუფის წევრები იყვნენ ანდრო დგებუაძე, მზია აფრიდონიძე, ვახტანგ ახალაძე. 1993 წლის აგვისტოში ჩატარდა საქართველოს სკაუტური მოძრაობის ორგანიზაციის დამფუძნებელი კრება, რომელმაც საქართველოს სკაუტური მოძრაობის პირველ პრეზიდენტად აირჩია ანდრო დგებუაძე. 1994 წლის 14 იანვარს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს კოლეგიის დადგენილებით მოხდა საქართველოს სკაუტური მოძრაობის ორგანიზაციის რეგისტრაცია. განვითარების პირველ წლებში ქართველი სკაუტების პარტნიორი ორგანიზაცია

1920-იანი წლები პირველი

ქართველი სკაუტები:

აბაშიძე, ჭიჭინაძე

1995 მსოფლიო სკაუტური ჯემბორი, ჰოლანდია

იყო საფრანგეთის სკაუტები.

1994 წლის ივლისს წყალტუბოს რაიონში ჩატარდა საქართველოს პირველი სკაუტური ჯემბორი. 1995 წელს საქართველოს დელეგაციამ პირველად მიიღო მონაწილეობა ჰოლანდიაში გამართულ მსოფლიო

ჯემბორზე. დელეგაციის ხელმძღვანელი იყო “საქართველოს სკაუტების” მეორე პრეზიდენტი ირაკლი თოდუა. 1996 წელს საქართველოს სკაუტებმა პირველად მიიღეს მონაწილეობა მსოფლიო მუტში (ზრდასრული სკაუტების საერთაშორისო შეკრება - ბანაკი) შვედეთში. კონტინგენტის ხელმძღვანელი იყო სანდრო ურუშაძე, ამჟამინდელი “საქართველოს სკაუტების” მესამე პრეზიდენტი. 1997 წლის 24 დეკემბერს საქართველოს სკაუტური მოძრაობის ორგანიზაცია გახდა სკაუტური მოძრაობის მსოფლიო ორგანიზაციის 147-ე ოფიციალური წევრი.

1996 მსოფლიო სკაუტური მუტი, შვედეთი

საქართველოს სკაუტური მოძრაობის ორგანიზაცია – “საქართველოს სკაუტები” არის არასამთავრობო, არაპოლიტიკუ-

რი ორგანიზაცია, რომელიც ანხორციელებს არაფორმალური განათლების გზით მოზარდი თაობისა და ახალგაზრდების განვითარებას.

ორგანიზაციის უმაღლესი ორგანოა გენერალური ასამბლეა, რომელიც ყოველწლიურად

იმართება. გენერალური ასამბლეა ორი წლის ვადით ირჩევს ორგანიზაციის პრეზიდენტს, გენერალურ მდივანს და ნაციონალურ კაბინეტს. ნაციონალური კაბინეტი საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში ხელმძღვანელობს ორგანიზაციას ასამბლეის შორის პერიოდში.

ამჟამად, საქართველოს სკაუტური მოძრაობა აერთიანებს თბილისის, აჭარის და ქვემო ქართლის ორგანიზაციებს.

მსოფლიო სკაუტური კონფერენცია, დურბენი, სამხრეთ-აფრიკა 1999 წ

საქართველოს სკაუტების პრეზიდენტები

ანდრო დგებუაძე
1994-1996 წწ.

ირაკლი თოდუა
1997-2003 წწ.

სანდრო ურუშაძე
2004 წლიდან დღემდე

როგორ გახდე სკაუტი

შენ შეგიძლია გახდე სკაუტი, თუ ცხოვრობ საქართველოში, ხარ გოგო ან ვაჟი 8-დან 25 წლამდე და ზევით. შენ უნდა იცნობდე და ეთანხმებოდე საქართველოს სკაუტების კონსტიტუციას, იცხოვრო სკაუტური ცხოვრებით და შეასრულო სკაუტური პირობა და კანონი.

სკაუტები იყოფიან ასაკის შესაბამისად:

კაბ სკაუტები 8-12 წ.წ.

სკაუტები 13-17 წ.წ.

როვერ სკაუტები 18-25 წ.წ.

თუ შენ სურვილი გაგიჩნდა, რომ შემოგვიერთდე და დაიწყე ჩვენი ძებნა, მაშინ იმოქმედე. სკაუტების შესახებ ჰკითხე შენს მშობლებს, მეგობრებს. დარეკე საინფორმაციო ბიუროში, სადაც გეტყვიან სკაუტების კოორდინატებს. მოიძიე ინტერნეტ გვერდის მეშვეობით, თუ რა ღონისძიებებს ანხორციელებენ ისინი და დაეკონტაქტე.

პირველივე შეხვედრაზე უფროსი ლიდერი აგისხნის, რა არის განვერიანებისათვის საჭირო, რა არის სკაუტინგი; მაგრამ სანამ საბოლოო გადაწყვეტილებას მიიღებ, უკეთ გაიცანი სკაუტური მოძრაობა, მიიღე მონაწილეობა მათ შეკრებებში, მათ საქმიანობაში და კიდევ ერთხელ შეეკითხე საკუთარ თავს, არის თუ არა სკაუტინგი შენთვის საინტერესო და საჭირო.

შენი სურვილის გამოხატვის შემდეგ, ავსებ ბლანკს, წერ განცხადებას, იხდი საწევროს და თეორიული ინფორმაციის შემდეგ, ანალიზზე პრაქტიკულად არის თუ არა სკაუტინგი შენი. გარკვეული პერიოდის გავლის შემდეგ, როდესაც შენი ჯგუფის ლიდერი გადაწყვეტს, რომ შენ მზად ხარ ოფიციალურად განვერიანდე, საზეიმოდ სდებ პირობას.

ორგანიზაციაში განვერიანება საპასუხისმგებლო ნაბიჯია. ეს ნაბიჯი ყველამ, ასაკის მიუხედავად, ნებაყოფლობით უნდა

გადადგას. თუ გადანყვიტე, გახდე სკაუტი :

1. ყურადღებით წაიკითხე ორგანიზაციის წესდება, შენი გადანყვეტილების შესახებ აცნობე მშობლებს, მიიღე მათი თანხმობა;
2. თუ ეთანხმები წესდებას, დაუკავშირდი უახლოეს სკაუტური ორგანიზაციის ოფისს, პატრულს, დანერე განცხადება ორგანიზაციის პრეზიდენტის სახელზე;
3. უფროსი ლიდერის ხელმძღვანელობით შეისწავლე:
 - სკაუტინგის ისტორია და ტრადიციები;
 - პირობა და კანონი;
 - მოამზადე შენი სკაუტური ფორმა და ინვენტარი;
 - ისწავლე სკაუტური კვანძების გაკეთება.
4. დაესწარი სკაუტების მიერ ორგანიზებულ შეხვედრებს და მიიღე მონაწილეობა სკაუტურ ცხოვრებაში;
5. შენს პატრულთან ერთად მოამზადე პირობის დადების ცერემონიალი.

შენი გზა სკაუტინგში

სკაუტინგი ეს არის სწავლება საქმით, მუშაობა მცირე ჯგუფებში, თვითგანვითარება, საკუთარი რესურსების გამოვლენა, უნარ-ჩვევების განვითარება, ახალი მეგობრები, თავგადასავლები, ცხოვრების სტილი, ცხოვრება ბუნებაში.

ეს არის პასუხისმგებლობა ღმერთის, საკუთარი თავისა და სხვების წინაშე.

ეს არის მოძრაობა მოძრაობაში, ადაპტაცია ყველგან, ყველასთან და ყველაფერში.

ეს არის გზა სულიერი, ინტელექტუალური და ფიზიკური განვითარებისთვის.

ეს არის მოძრაობა ახალგაზრდული სულისკვეთების ადამიანებისთვის და არა მხოლოდ ახალგაზრდებისთვის.

მარტივია განვერიანდე ორგანიზაციაში, მაგრამ რთულია სკაუტური პრინციპებით

ცხოვრება. იმისათვის რომ იყო სკაუტური ოჯახის წევრი, უნდა დაიცვა გარკვეული წესები. წესი კი მდგომარეობს სკაუტურ პირობასა და კანონში. შეასრულო იგი ნიშნავს, გახდე ნამდვილი სკაუტი, სასარგებლო მოქალაქე.

სკაუტური პირობა — „გპირდებით, ღირსეულად გავაკეთო ყველაფერი, რაც ჩემზეა დამოკიდებული, რათა მოვიხადო მოვალეობა ღვთის, ერისა და საკუთარი თავის წინაშე. შევასრულო სკაუტური კანონი“.

რა არის სკაუტური პირობა?

„გპირდებით“. დაპირება ნიშნავს, შეასრულო მოცემული სიტყვა, რათა იცხოვრო სკაუტურ პირობასთან შესაბამისობაში. სიტყვის გატეხა ყოველთვის სამარცხვინო საქციელად ჩაითვლება. სკაუტი ყოველთვის ცდილობს, დაიმსახუროს ადამიანების ნდობა, შეასრულოს თავისი დაპირება.

„ღირსეულად გავაკეთო ყველაფერი, რაც ჩემზეა დამოკიდებული“. შენ, როგორც ყველა ადამიანს, გაქვს ბევრი სურვილი,

ინტერესები და შესაძლებლობები. შენ გაგაჩნია უნარ-ჩვევები და განსაზღვრული გამოცდილება. გამოიყენე ყველაფერი ეს კეთილი საქმისთვის. შეეცადე მიმართო ყოველივე კეთილი საქმეებისთვის. თუ შენ მხოლოდ მცირედი მოგეთხოვება, ნუ დაკმაყოფილდები ამით. შენ ხომ უფრო მეტი შეგიძლია. შეაფასე შენი მიღწევები საკუთარი, მაღალი სტანდარტებით. ნუ შეედრები სხვას და ნუ მიბაძავ სხვას. შენ ბევრ სიძნელეს შეხვდები, რომელიც შენი გამოცდა იქნება. გამოიყენე მთელი შენი შესაძლებლობა, რომ გადალახო ყოველივე. სწორედ ამას ითხოვს შენგან სკაუტინგი.

„მოვალეობა ღვთის წინაშე“ — ყველა სკაუტი ვალდებულია:

- იცოდეს თავისი რელიგიის სიმბოლოები და იცხოვროს მისი კანონების მიხედვით;
- იყოს ეკლესიური, დაიცვას რელიგიური ცხოვრების წესი ყოველდღიურ ცხოვრებაში;
- იცოდეს სად, როდის და როგორ სრულდება ღოცვა.

„მოვალეობა ერის წინაშე“ — ყველა სკაუტი ვალდებულია:

- მოიხადოს ვალი სამშობლოს წინაშე — სკაუტისთვის ეს ნიშნავს საქართველოზე ზრუნვას და სამშობლოს სიყვარულს;
- იცოდეს და იცავდეს საკუთარ და სხვების უფლებებს;
- გაუფრთხილდეს და მოუაროს ბუნებას;
- სკაუტი ყოველთვის მზად უნდა იყოს უანგაროდ დაეხმაროს სხვას მაშინაც კი, როცა არ სთხოვენ;
- პატივი უნდა სცეს სხვის აზრს, გაითვალისწინოს სხვისი სურვილები და საჭიროების შემთხვევაში მხარი დაუჭიროს;
- არ დაივიწყოს ურთიერთპატივისცემა და თანადგომა.

„მოვალეობა საკუთარი თავის წინაშე“ ნიშნავს:

- იზრუნო საკუთარ ჯანმრთელობაზე;
- იზრუნო განათლებაზე;
- იზრუნო სულიერ განვითარებაზე;
- მიიღწვოდე გამარჯვებებისა და წარმატებებისაკენ.

სკაუტური კანონი —

1. სკაუტი სანდოა;
2. სკაუტი წრფელია და გულისხმიერი;
3. სკაუტი ზრდილობიანია;
4. სკაუტი მზრუნველია;
5. სკაუტი ყველას მეგობარია და ყველა სკაუტის ძმაა;
6. სკაუტი ბუნების მეგობარია;
7. სკაუტის მოვალეობაა იყოს სარგებლიანი და დაეხმაროს სხვას;
8. სკაუტი ასრულებს უფროსებისა და ხელმძღვანელების მითითებებს;
9. სკაუტი ყოველთვის ილიმება და უმკლავდება ყველა სიძნელეს;
10. სკაუტი სუფთაა თავისი აზრით, სიტყვით და საქმით.

ესენია ის მნიშვნელოვანი საკითხები, რაც თავიდანვე უნდა გაიაზრო, რათა სწორად იარო იმ საინტერესო გზით, რომელიც შენ აირჩიე.

პირველი, მეორე და მესამე საფეხური სკაუტინგში

თუ შენ წარმატებით გადადგი პირველი ნაბიჯი და გახდი საქართველოს სკაუტური მოძრაობის წევრი, მაშინ უნდა მოემ-

ზადო სკაუტური ცხოვრების პირველი საფეხურისთვის. უნდა დაუმტკიცო შენს მეგობრებს, პირველ რიგში საკუთარ თავს, რომ შენი არჩევანი – იყო სკაუტი, არ არის შემთხვევითი და შენ მზად ხარ საინტერესო, მაგრამ სიძნელეებით აღსავსე თავგადასავლისათვის.

პირველი საფეხურის მოთხოვნებია:

თუ პატრული ჯერ არ ჩამოყალიბებულა:

- ✓ მიმართე სკაუტურ ორგანიზაციას.
- მოძებნე შენი ასაკის სკაუტები და უფროს ლიდერთან ერთად ჩამოაყალიბე სკაუტური პატრული;
- უფროსი ლიდერის დახმარებით აირჩიე პატრულის ლიდერი, აიღე შენი პასუხისმგებლობა პატრულში;
- გაეცანი ნაციონალური და მსოფლიო ორგანიზაციის სტრუქტურას, უფროს ლიდერებს.

თუ პატრული უკვე ჩამოყალიბებულია:

- ✓ სულ ცოტა თვეში ორჯერ უნდა დაესწრო და მიიღო მონაწილეობა სკაუტური პატრულის შეხვედრების ორგანიზებაში.
- პატრულის დანარჩენ წევრებს დაეხმარო მათი მოვალეობების შესრულებაში;

- პატრულთან ერთად დაგეგმო სულ ცოტა ერთი ლაშქრობა ლამისთევის გარეშე უახლოესი ისტორიული ძეგლის სანახავად;
- ისწავლო ზურგჩანთის ჩალაგება, კარვის გაშლა, ცეცხლის დანთება;
- პატრულთან ერთად შეარჩიო და ისწავლო პატრულის სიმღერა;
- იცოდე საქართველოს ჰიმნი, დროშა და გერბი, საქართველოს ისტორია;
- იცოდე შენი რელიგიის ძირითადი დღესასწაულები და მათი მნიშვნელობა;
- იცოდე სულ ცოტა ხუთი სკაუტური კვანძი;
- მოიფიქრე და ჩაატარე სულ მცირე ერთი საქველმოქმედო ღონისძიება;
- შენს პატრულში უნდა იყოს სულ მცირე შვიდი წევრი.

მეორე საფეხური

თუ წარმატებით დაძლიე პირველი საფეხური, ეს ნიშნავს, რომ სკაუტინგი შენი ცხოვრების ნაწილი გახდა. შენსაკუთარი თავი დაიმკვიდრე მოძრაობაში, მეგობრები და უფროსი ლიდერები აღიარებენ შენს პირველ წარმატებებს და

მზად არიან შენთან ერთად გადავიდნენ სკაუტური ცხოვრების მეორე საფეხურზე. მეორე საფეხურს „განვითარება“ ჰქვია და

მისი მიზანია, დაგეხმაროს ცხოვრებისთვის აუცილებელი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების შეძენაში.

მეორე საფეხურის მოთხოვნებია:

✓ პატრულთან ერთად დაგეგმე სკაუტური ბანაკი ღამის თევით.

- შეათანხმე უფროს ლიდერთან ბანაკის ადგილმდებარეობა, მომზადების გეგმა და პროგრამა;
- ისწავლე და აჩვენე უფროს ლიდერს, პატრულის წევრებს პირველადი სამედიცინო დახმარების წესები:

ა) სისხლდენის შეჩერება;

ბ) იმობილიზაცია მოტეხილობის დროს;

გ) ჭრილობის დამუშავება და გადახვევა;

დ) მცირე დამწვრობების (მათ შორის მზისგან) მოვლა, ე.წ. მზის დაკვრის დროს დახმარების წესი;

ე) რეაგირება უგონოდ მყოფ ადამიანზე;

- მიიღე მონაწილეობა საჭმლის მომზადებაში, შეშის მოგროვებაში, ჭურჭლის გარეცხვაში, ადგილის დასუფთავებაში და სხვა შრომაში;
- აჩვენე უფროს ლიდერს, როგორ უნდა ბანაკისთვის ადგილის შერჩევა, კარვის გაშლა, ცეცხლის დანთება;
- გააკეთე სხვებთან ერთად სკაუტური მაგიდა, სკამი;
- ისწავლე და მოუყევი უფროს ლიდერს, როგორ შეიძლება

გახდეს სასმელად წყალი ვარგისი;

- ჩაინერე და უფროს ლიდერს აცნობე რამდენჯერ შეგიძლია:

ხელით იატაკიდან აზიდვა;

ორძელზე აზიდვა;

100 მეტრის გარბენა;

ადგილიდან სიგრძეში ხტომა.

დღიურში ყოვეთვიურად გააკეთე ჩანაწერი, დააკვირდი შენი განვითარების ხარისხს.

- ორგანიზება გაუკეთე პატრულთან შეხვედრას და შენს მეგობრებთან ერთად დაგეგმე მცირე პროგრამა;
- ისწავლე და დემონსტრირება გაუკეთე ნაჯახის, დანის უსაფრთხო ხმარების წესებს;
- დაგეგმე და ჩაატარე ღონისძიება, სადაც უფროს ლიდერთან ერთად მოიწვევ შენი ოჯახის წევრებს, მათ გააცნობთ პატრულს, სკაუტურ ცხოვრებას და საკუთარ მიღწევებს;
- აწარმოე სკაუტური დღიური პატრულის სხვა წევრებთან ერთად;
- ისწავლე ცურვა;
- ისწავლე კომპიუტერზე მუშაობა: ტექსტის ბეჭდვა და რედაქტირება, ინტერნეტით სარგებლობა;
- ისწავლე ველოსიპედის ტარება;
- უცხო ენაზე სულ ცოტა ერთი წერილი მისწერე შენს თანატოლს სხვა ქვეყანაში, დაამყარე მასთან მიმოწერა, იპოვე ახალი სკაუტი მეგობრები სხვა ქვეყნებში;
- დაგეგმე და მეგობრებთან ერთად აღნიშნე სულ მცირე ერთი ეროვნული დღესასწაული;
- დაგეგმე და მეგობრებთან ერთად აღნიშნე სულ მცირე ერთი რელიგიური დღესასწაული;
- დარგე ერთი ხე მაინც;

- უფროს ლიდერს ჩააბარე შენი სკაუტური საქმიანობის მოკლე ანგარიში, აღიარე, რომ მეორე საფეხური წარმატებით გაიარე.

მესამე საფეხური

მესამე საფეხური დაგეხმარება, სკაუტინგში უფრო მეტი ისწავლო და უფრო მეტს მიაღწიო. როგორც სკაუტმა, დაგროვილი ცოდნითა და გამოცდილებით დაიწყო თავისუფალი მოქმედება.

მესამე საფეხურის მოთხოვნებია:

- ✓ საკუთარი რესურსების გამოვლენისა და შესაძლებლობების რეალიზების თანხვედრა.
- საჭიროა მიაღწიო პირველი ორი საფეხურის მოთხოვნების უმეტესობის შესრულებას;
- საჭიროა მონაწილეობა მიიღო სულ მცირე სამი სკაუტური ბანაკის საქმიანობაში, მათ შორის ერთის ხანგრძლივობა მაინც უნდა იყოს ორი დღე და მეტი;
- საჭიროა, ერთ-ერთ ბანაკში პასუხისმგებლობა აიღო კონკრეტულ საქმიანობაზე, როგორიცაა მაგალითად: ბანაკის მონყოფა ან საკვების მომარაგება და მომზადება; სპორტული შეჯიბრებები.

- საჭიროა შე-
ასრულო საქველმო-
ქმედო, ეკოლოგიუ-
რი, ან რაიმე სხვა
პროგრამა და ორგა-
ნიზება გაუკეთო;
- საჭიროა სკაუ-
ტურ ღონისძიებებ-
ზე მუდმივად ატა-
რებდე სკაუტურ
ფორმას;

- მიაღწიე, რომ შენი წარმატებები აღიარონ შენმა სკაუ-
ტურმა პატრულმა და უფროსმა ლიდერებმა.

პირადი განვითარება სკაუტინგში

შენი ვალია დაიმკვიდრო თავი ორგანიზაციაში, ანუ გახდე საიმედო და სასარგებლო მეგობარი შენი პატრულის წევრები-სთვის. უფროსი ლიდერის და მეგობრების დახმარებით გახდე შენი სკაუტური ოჯახის ნამდვილი და შეუცვლელი წევრი.

სკაუტინგში შენს გზაზე შეხვდები ისეთ ცხოვრებისეულ ასპექტებს, რაც აუცილებელია ინდივიდუალური განვითარე-ბისთვის.

შენ უკვე იცი, თუ რას ნიშნავს სკაუტის კანონი და ცხოვრობ და მოქმედებ მისი პრინციპების შესაბამისად და მაინც კიდევ ერთხელ შეეკითხე საკუთარ თავს — გეხმარება თუ არა სკაუ-ტინგი:

- გახდე პიროვნება, რომელსაც შეუძლია დაინახოს და გააც-
ნობიეროს სამყარო, რომელშიც ცხოვრობ?
- გაერკვიო იმ პრობლემებში, რომელსაც გიქმნის ცხოვრება?
- მიიღო სწორი გადაწყვეტილება და გააკეთო სწორი არჩევანი

ცხოვრებაში?

- იმოქმედო მაღალი ზნეობრივი და სულიერი ღირებულებების შესაბამისად?

- იყო მომზადებული ყველაფერი ახლის აღქმისთვის და შენი ახალი იდეებით დაეხმარო სამყაროს, რომ გახდეს უკეთესი?

- იყო ფიზიკურად ჯანმრთელი და ამტანი?

შენ ალბათ უკვე თავადაც მიხვდი, რომ შენ თვითონ უნდა იზრუნო შენს თავზე, შენს ჯანმრთელობაზე, განათლებაზე, ხასიათზე, ჩვევებზე, იმისათვის რომ შეძლო თავად გადანყვიტო ცხოვრებისეული პრობლემები და მიაღწიო წარმატებას იმ საქმეში, რომელსაც ხელს ჰკიდებ.

გახსოვდეს, ერი წარმატებას აღწევს არა იარაღის ძალით, არამედ თავისი ხასიათის სიძლიერით. შენი ხასიათი მთავარი ფასეულობაა არა მარტო შენთვის, არამედ მთელი ერისთვის. ადამიანს თუ გააჩნია მტკიცე ხასიათი, ის წარმატებას აღწევს ცხოვრებაში. ხასიათი ყალიბდება ცხოვრების დასაწყისში, როდესაც პიროვნება საკმაოდ მგძნობიარეა ყველაფრის მიმართ. უპირველეს ყოვლისა, პირადად შენ აყალიბებ შენს ხასიათს. ის დაბადებიდან მოგყვება და თანდათანობით ანვითარებ შენთვის საჭირო თვისებებს.

მაგალითად, ავიღოთ ორი შენი მეგობარი. ისინი განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან. ერთი მათგანი ეხმარება დედას ოჯახში. მეორე — დიდ დროს ქუჩაში ატარებს. მათ სხვადასხვა ხასიათი აქვთ. სკაუტინგი დაგეხმარებათ შენ და შენს მეგობრებს გამოიმუშავოთ ის თვისებები, რომლებიც აუცილებელია ცხოვრებაში. სკაუტინგი ამას ინსტრუქციებით და ჭკუის სწავლებით

კი არ გააკეთებს, არამედ იმ საქმით, რომელსაც შენ თავად გაუძღვები.

ამით შენ ისწავლი, რა არის საჭირო ცხოვრებაში და იზრუნებ შენი ხასიათის განვითარებაზე.

ხასიათის რა თვისებები სჭირდება სკაუტს?

ღირსება და პატიოსნება — ეს თვისებები პირველი და უმთავრესია პიროვნების დახასიათებისათვის.

სკაუტინგი ბევრ საშუალებას გაძლევს ამ თვისებების გამოვლინებისათვის, ესენია: შენი მუშაობა სკაუტურ ჯგუფში, ყოველთვის კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება სხვების მიმართ, პატიოსნად ასრულებ მოვალეობას, ღირსეულად გამოდიხარ მძიმე სიტუაციებიდან.

სკაუტური ცხოვრება, როდესაც ხშირად გიხდება დახმარების ხელი გაუწოდო მეგობარს, დაგეხმარება აირჩიო პატიოსანი გზა ბევრი ცხოვრებისეული პრობლემის გადაწყვეტაში.

დისციპლინა ის შტრიხია, რაც სკაუტს გამოარჩევს ინდივიდუალიზმით. უპირველეს ყოვლისა, შენ თვითონ უნდა იყო დისციპლინირებული. დისციპლინა - ეს საფუძველია შენი კარგი სამსახურისა და ცხოვრებისა. იყო დისციპლინირებული და ორგანიზებული - ძნელია, მაგრამ ეს თვისებები მომავალში შენი კეთილდღეობის საწინდარია.

ძალიან მნიშვნელოვანია განავითარო შენში თავშეკავებულობა და ნებისყოფა. ისინი ვითარდებიან მორალური და ფიზიკური ვარჯიშით. ეს თვისებები მოგეხმარება შეიკავო თავი ალკოჰოლის მოხმარებისაგან და დაგიცავს არასასურველი ემო-

ციებისაგან.

ცხოვრებაში ბევრჯერ მოგიხდება სიძნელეების გადალახვა და არა ერთხელ დაგჭირდება ძლიერი ნებისყოფა. ეს ყველაფერი სკოლაში არ ისწავლება.

სწორედ ლაშქრობაში, როგორც სიტუაციაში შენ თავად მიხვდები, თუ რა მნიშვნელოვანია იყო მტკიცე ნებისყოფის, ზომიერი და თავშეკავებული.

პასუხისმგებლობა - განსაკუთრებული თვისებაა სკაუტინგში. შენ ისწავლი, იყო პასუხისმგებელი შენი თავისა და სხვის წინაშე.

სკაუტის პატრულში ერთობლივი მუშაობის დროს პასუხისმგებლობას იღებ შენს თავზე, გარკვეული მოვალეობა შეასრულო მნიშვნელოვან საქმეში.

პასუხისმგებლობა — ეს განსაკუთრებული მტკიცე ნებისყოფის გამოხატულებაა.

პასუხისმგებლობის გრძნობა, მუდმივი პასუხისმგებლობის შეგრძნება მოგეხმარება შენი ცხოვრებისეული კარიერის წარმატებაში.

პირველ რიგში ჩვენ **სისუფთავე** გვჭირდება. შენ უნდა შეძლო ყურადღება მიაქციო საკუთარ თავს. ძალიან მნიშვნელოვანია, გამოიმუშაო ჩვევა, იყო სუფთა და მოწესრიგებული ყველა სიტუაციაში. ეს თვისება ყოველთვის გამოგადგება ცხოვრების გზაზე.

ჭეშმარიტი აზროვნება — არის ნიჭიერება, საჭირო დროს, საჭირო სიტუაციაში მიიღო სწორი გადაწყვეტილება. ამას არ

სჭირდება განსაკუთრებული და უნიკალური თვისება. იმისთვის რომ იმოქმედო ჭეშმარიტი აზროვნებით, საჭიროა გამოიყენო ყველა ის ცოდნა, რაც გააჩნია. რასაკვირველია, სიბრძნე და ჭეშმარიტი აზროვნება მოდის ცხოვრებისეული გამოცდილებიდან, მაგრამ ნუ დაგავიწყდება, რომ შენ სწავლობ საკუთარ შეცდომებზე საკუთარი პრაქტიკით.

ყველა ჩვენგანს ჰყავს ნაცნობი, რომელიც საჭირო მომენტში სწორად იქცევა. ასეთი ადამიანი შესაძლოა იყოს შენი ჯგუფის ლიდერი. მას შენთვის ყოველთვის აქვს ახალი იდეა. ის ზრუნავს ჯგუფის წევრებსა და ნებისმიერ სკაუტზე. ვილაცამ შეიძლება თქვას, განვითარებული აქვს პასუხისმგებლობის გრძნობაო, ვილაცა იტყვის, რომ ის ჭკვიანია, სინამდვილეში კი საუბარი ეხება ჭეშმარიტ აზროვნებას.

საკუთარი ძალების **რწმენა** მოდის მაშინ, როდესაც რთულ სიტუაციაში შეგეძლება დაეხმარო მეგობარს, როდესაც სხვებთან ერთად შენს წილ პასუხისმგებლობას იღებ. ზუსტად ამ დროს მოწმდება შენი რწმენა, თუ როგორ სწორად მოქმედებ. შენი დამოუკიდებლობისთვის საჭიროა იყო დარწმუნებული შენს შესაძლებლობებში. სკაუტინგი კარგი სკოლაა საკუთარი შეფასებებისა და რწმენის გამომუშავებისათვის. შენი რწმენის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც გენდობიან.

შეეკითხე საკუთარ თავს, რამდენად განვითარებულია შენში ქვემოთ ჩამოთვლილი თვისებები:

ღირსება და პატიოსნება;

დისციპლინა;

პასუხისმგებლობა;

სისუფთავე;

ჭეშმარიტი აზროვნება;

რწმენა;

თავშეკავებულობა;

ნებისყოფა.

შენი გარემოცვა

შენი ოჯახი

უნდა იცოდე, რომ ოჯახი არის ერთ-ერთი ყველაზე საუკეთესო სამყარო, რაც შენ გაგაჩნია. ეს არის შენთვის მხარდაჭერა მთელი ცხოვრების მანძილზე. მიმოიხედე! ვინც ყურადღებით ისმენს და შეიგრძნობს, იგი ყოველთვის ზუსტად და მზრუნველობით გრძნობს ახლობლებს. სკაუტინგი შენი და შენი ოჯახის წევრების ადგილია. როგორც კი სკაუტი გახდები, შენი სკაუტური ცხოვრების ნაწილი შეიტანე ოჯახში.

შენი ოჯახის წევრები შეძლებისდაგვარად შეიძლება ჩართულნი იყვნენ სკაუტინგში. მათ შეუძლიათ თავიანთი გამოცდილება არამარტო გაუზიარონ სკაუტებს, არამედ დამოუკიდებლადც გამოსცადონ თავიანთი შესაძლებლობები. უამრავ ქვეყანაში ოჯახები ცხოვრობენ სკაუტური ცხოვრებით და ღრმა მოხუცებულობამდე თავს თვლიან სკაუტად. ეს მათ უხანგრძლივებს და ულამაზებს ცხოვრებას.

შენი ოჯახის წევრები შეძლებისდაგვარად შეიძლება ჩართულნი იყვნენ სკაუტინგში. მათ შეუძლიათ თავიანთი გამოცდილება არამარტო გაუზიარონ სკაუტებს, არამედ დამოუკიდებლადც გამოსცადონ თავიანთი შესაძლებლობები. უამრავ ქვეყანაში ოჯახები ცხოვრობენ სკაუტური ცხოვრებით და ღრმა მოხუცებულობამდე თავს თვლიან სკაუტად. ეს მათ უხანგრძლივებს და ულამაზებს ცხოვრებას.

შენი მეგობრები

შენი მეგობრები არის ჭეშმარიტი აზროვნების ნაწილი, შენ ხომ მათთან ატარებ თავისუფალ დროს. მათგან იგებ ახალს და საინტერესოს. ეძიე მეგობრები ჯანმრთელი ინტერესებით. დაუახლოვდი იმ ადამიანებს, ვისი პოზიციები და ქცევებიც შენ-

თვის მისაღება. გაატარე დიდი დრო მათთან, ვინც შენსავით ერთვება საქმეში. არ თქვა უარი ახალ ნაცნობებზე, არ განასხვავო მეგობრები ეროვნებითა და კულტურით. ყოველთვის უნდა გახსოვდეს, რომ ნამდვი-

ლი მეგობარი არასდროს შემოგთავაზებს შენთვის დამღუპველ, ცუდ საქმიანობას. უნდა მოძებნო ახალი მეგობრებიც, რომლებიც დაინტერესებული იქნებიან და შემოგთავაზებენ ჯანმრთელი ცხოვრების წესს.

შენი ქვეყანა

შენი ქვეყანა შენი ნაწილია. ეს არის დამოკიდებულება იმ ადგილებთან, სადაც შენ დაიბადე და იზრდები. ეს არის ის ბუნება, რომელიც შენ გახარებს. ეს არიან ის ადამიანები, ვისთანაც შენ

ყოველდღიური ურთიერთობა გაქვს. დიახაც, ეს ყოველი ადამინისთვის ძვირფასია და დაუვინყარი. ძნელია წარმოიდგინო ყველაფერი ეს უსიყვარულოდ. ესე იგი, სამშობლოს სიყვარული

ყველა შენს ქმედებაში უნდა გამოიხატებოდეს. ეს არის ტრადიციები და სიმბოლოები, ფასეულობები და წეს-ჩვეულებები, რომლებსაც თვალისჩინივით უფროთხილდება ყოველი ოჯახი. „მე მიყვარს ჩემი ქვეყანა“ — შენ შეგიძლია ეს თქვა მხოლოდ მაშინ, როდესაც კარგად შეისწავლი შენს კუთხეს, სოფელს და ქალაქს. ჩვენ არ ვირჩევთ ჩვენს ქვეყანას, როგორც არ ვირჩევთ მშობლებს. უნდა გახსოვდეს, რომ ის, რაც დღეს გაქვს, შენმა წინაპრებმა დაგიტოვეს, ისტორიამ შემოგინახა. შენ უნდა მოუარო და გაუფროთხილდე მას. ტრადიციები და სიმბოლოები ყოველ წამს შეგახსენებს ამას.

მსოფლიოს ყველა სკაუტს განსაკუთრებული დამოკიდებულება აქვს თავისი ქვეყნის მიმართ. შენც უნდა შეუერთდე მათ. ყველაზე მნიშვნელოვანი, რასაც პატივი უნდა სცე, ეს არის შენი ქვეყნის დროშა. სკაუტმა განსაკუთრებულად იცის მისი დანიშნულება და მტკიცედ იცავს მას. შენ შენი ქვეყნის მოქალაქე ხარ და შენი ვალია, გქონდეს ქვეყნის განვითარებაზე პროგრესული შეხედულება.

ამ დიდ ქვეყანაში ყველა ადამიანს თავის ბედი აქვს. შენ მათ გვერდით ცხოვრობ. შეეკითხე შენს თავს: „რა შემიძლია გავაკეთო მათთვის?“

შენ მსოფლიოს ნაწილიც ხარ, როგორც სკაუტი, რადგანაც სკაუტინგი არის მსოფლიო მოძრაობა და ვალდებული ხარ, იმაზე უკეთესი იყო, ვიდრე ხარ.

სკაუტური სიმბოლოები

სკაუტური მოძრაობა გულმოდგინედ ინახავს თავის სიმბოლოებსა და ტრადიციებს. თაობიდან თაობას გადასცემს მის სიმბოლიკურ მნიშვნელობას და წარმოშობის ისტორიას.

როგორც კი სკაუტი გახდები, უკვე გამოიყენებ სკაუტურ ემბლემას, სკაუტისთვის დამახასიათებელ ნიშნებსა და სიმბოლოებს, რომლებიც ცხადყოფენ, რომ პირადად შენ და ყველა

შენნაირი სკაუტი მსოფლიო სკაუტური ძმობის წევრები ხართ.

თითოეულ ქვეყანას გააჩნია მისთვის დამახასიათებელი სკაუტური ემბლემა, რომელსაც ამ ქვეყნის სკაუტი ატარებს. არსებობს მსოფლიოს ყველა სკაუტისთვის ერთი საერთო ემბლემა — თეთრი სამფურცელა შრომანი იასამნისფერ ფონზე. ეს არის მსოფლიო სკაუტური მოძრაობის ყველას მიერ აღიარებული სიმბოლო.

მსოფლიო სკაუტური ემბლემა

ცნობილ ენციკლოპედიაში - „ბრიტანიკა“ წერია, რომ ეს ნიშანი წარმოდგება ქართა ვარდისაგან, უფრო ძველი ნიშნისაგან, ვიდრე კომპასია, რომელიც პირველად მეზღვაურებმა გამოიყენეს. უძველეს რუკებზე შრომანის სამი ფურცელი აღნიშნავდა ჩრდილოეთის პოლარულ ვარსკვლავზე ორიენტირებულ კომპასის ისარს.

სკაუტურ მოძრაობაში სამფურცელა შრომანი აღნიშნავს გზას მეგობრობისა და ძმობისკენ. მოგვინოდებს, ვიყოთ მართალნი და საიმედონი, როგორც კომპასი, დავეხმაროთ სხვებს გზის გაკვლევაში.

შრომანის სამი ფურცელი გამოსახავს სკაუტური პირობის სამ ელემენტს — ვალდებულებას ღმერთის, საკუთარი თავის და სხვების წინაშე; ორი ვარსკვლავი — სიმართლეს და სიცოცხლეს ბუნებაში, ხოლო მათი ათი ქიმი — სკაუტინგის კონსტიტუციის შესაბამისად სკაუტური კანონის 10 მცნებას.

მსოფლიო სკაუტურ ემბლემაში ასევე მნიშვნელოვანი ელემენტია თოკი. იგი შემოხვეულია შრომანზე და შეკრულია საზღვაო კვანძით, როგორც მსოფლიო მოძრაობის ერთიანობისა და ძმობის ნიშანი.

მსოფლიო სკაუტური მოძრაობის ფერებია თეთრი და იასამნისფერი. ჰერალდიკაში თეთრი ფერი სინმინდეს აღნიშნავს, ხოლო სამეფო იასამნისფერი — ლიდერობას და სხვებისადმი დახმარებას.

სკაუტური დევიზი

სკაუტური დევიზია: „იყავ მზად!“ პასუხი: „მზად ვარ!“.

ლორდ ბადენ პაუელს ერთხელ ჰკითხეს, რას ნიშნავდა ეს დევიზი. მან ასე ახსნა: „სკაუტური დევიზი გვეუბნება, რომ ყოველთვის მზად უნდა იყო, შეასრულო შენი ვალი ნებისმიერი გასაჭირის დროს და საჭიროების შემთხვევაში დაეხმარო სხვებს.“

ბადენ პაუელი ფიქრობდა არა მარტო სკაუტების მზადყოფნაზე ექსტრემალურ სიტუაციებში, არამედ იმაზეც, რომ თითოეული სკაუტი უნდა მოემზადოს, რათა გახდეს სამშობლოს სასარგებლო მოქალაქე, თავისი წვლილი შეიტანოს ბედნიერი ცხოვრების შექმნაში. მას უნდოდა, თითოეული სკაუტი აღჭურვილი ყოფილიყო იმ ცოდნითა და თვისებებით, რომლის რეალიზებაც დაეხმარებოდა ნებისმიერი ცხოვრებისეული სირთულის დაძლევაში.

იყო მზად ცხოვრებისთვის ნიშნავს — იცხოვრო ბედნიერად, იმედგაცრუების გარეშე, იმის გააზრებით, რომ გააკეთე ყველაფერი, რაც შენზე იყო დამოკიდებული. სწორედ ეს არსია ჩადებული სკაუტურ დევიზში.

სკაუტური ნიშანი

როცა წარმოთქვამ სკაუტურ პირობას და სკაუტურ კანონს, იდაყვში მოხრილი მარჯვენა ხელი ასნიე ზევით ისე, რომ არ მოხარო მაჯაში, ხელისგული გახსნილია და მიმართულია პირდაპირ, შუა სამი თითი ზეანეულია, ხოლო ცერი ფარავს ნეკა თითის მოხრილ ფალანგს.

ეს ნიშანი არის სკაუტური პირობის სიმბოლო და აღნიშნავს ვალდებულებას ღვთის, საკუთარი თავისა და სხვების წინაშე. ჟესტების ენაზე აღნიშნავს სიბრძნეს, მაღლა აწეული ხელი კი — ყურადღებას.

როცა სკაუტების ლიდერი ხელს მაღლა ასწევს, ყველა სკაუტი ანალოგიურად უპასუხებს სკაუტური ნიშნით და ირგვლივ სიჩუმე დგება.

სკაუტური მისალმება (შილინგი)

სკაუტური მისალმება ხაზს უსვამს შენს დამოკიდებულებას განსაკუთრებული ღონისძიებების მიმართ. დროშასთან შენი მისალმება ნიშნავს — ქვეყნისადმი პატივისცემას. როდესაც შენ ესალმები სკაუტ ლიდერს და სხვა სკაუტებს, ამით ამტკიცებ, რომ შენც ეკუთვნი სკაუტების დიდ ოჯახს. მისალმება სრულდება მარჯვენა ხელით, რომელიც იდაყვშია მოხრილი და მიტანილია მარჯვენა წარბთან ხელისგულით წინ.

სკაუტური ხელის ჩამორთმევა

სკაუტური ხელის ჩამორთმევა – მეგობრობისა და ერთგულების გამოვლენის ნიშანია. სკაუტები ერთმანეთს მარცხენა ხელის ჩამორთმევით ესალმებიან.

ბადენ პაუელმა ხელის ჩამორთმევის ტრადიცია ერთი აფრიკული ტომისგან გადმოიტანა. ჩვეულებრივ, ამ ტომის მეომრებს მარცხენა ხელში ფარი ეკავათ, მარჯვანაში კი — შუბი. უცნობ ადამიანთან შეხვედრისას, ნდობისა და მეგობრული განწყობის საჩვენებლად, მეომარი შუბს მინაზე დებდა, ფარი გადაჰქონდა

მარჯვენა ხელში, და უცნობს მარცხენა ხელის ჩამორთმევით ესალმებოდა.

მარცხენა ხელის ჩამორთმევა არის სკაუტური ძმობის ნიშანი.

სკაუტური განმასხვავებელი ნიშანი

ფორმის სახელოზე განსაკუთრებული დანაკერები (ბეჯი) აღნიშნავს ამა თუ იმ სკაუტურ სპეციალობაში შენს მიღწევებს. სპეციალობა ეს არის ცოდნა და უნარ-ჩვევები, რომელსაც შენ სკაუტურ საქმიანობაში დაეუფლები. ყველა სკაუტურ სპეციალობას აქვს თავისი მოთხოვნები, რომელთა შესრულება აუცილებელია. ამ მოთხოვნების შემდეგ გეძლევა უფლება, მარცხენა სახელოზე ატარო განმასხვავებელი ნიშანი. ეს განსაკუთრებული მიღწევის შემდეგ გადმოგეცემა, როგორიცაა მაგალითად: პირველი სამედიცინო დახმარების განწვევას, მიღწეული წარმატებისათვის ალპინიზმში, ცურვაში და ა.შ.

სკაუტური ფორმა და ყელსახვევი

სკაუტური მოძრაობის დაარსებიდან სკაუტები დიდი სიამოვნებით ატარებენ ფორმას და პატივისცემით ეპყრობიან მას.

მოძრაობის დასაწყისში ის იყო ყველასთვის მკაცრად განსაზღვრული: ფართო ფარფლებიანი ქუდი, პერანგი, ხაკისფერი შარვალი, უფრო ხშირად შორტი, წინდები და ტურისტული ფეხსაცმელები.

ამჟამად ფორმა, რა თქმა უნდა შეიცვალა. ის გაცილებით მეტად შეესაბამება დროს, ადგილობრივ პირობებს, ერო-

ვნულ ტრადიციებს. ფორმების განსხვავებული ფერთა გამა ერთმანეთისგან გამოარჩევს სხვადასხვა ქვეყნის ეროვნულ სკაუტურ ასოციაციებს.

შენს პატრულსაც შეუძლია განსაკუთრებული ფორმის მოფიქრება, მაგრამ იგი აუცილებლად უნდა იყოს მსოფლიო სკაუტური მოძრაობის ერთიანი ნაციონალური ორგანიზაციის კუთვნილების სიმბოლო.

ყოველი სკაუტი აუცილებლად ატარებს ყელსახვევს. სწორედ ეს ელემენტი განასხვავებს ერთ სკაუტურ ჯგუფს მეორისგან.

ყელსახვევი სხვადასხვა სკაუტურ პატრულებსა და ჯგუფებში განსხვავებული ფერისაა. ის შეიძლება იყოს ქვეყნის დროშის, ქალაქის ან რეგიონის გერბის ფერი.

ყელსახვევი ატარებს სიმბოლურ დატვირთვას, მისი სამი ბოლო იდეურად დაკავ-

შირებულია სკაუტურ პირობასთან.

სხვადასხვა ღონისძიებებზე ქვეყნის წარდგენის დროს სკაუტები ატარებენ ნაციონალურ ფორმასა და ყელსახვევს.

შენი სკაუტური ჯგუფი

პატრული

შენთვის აუცილებლად საჭიროა საკუთარი ძალები მოსინჯო იმ ბავშვების გვერდით, რომლებიც შენთან ერთად ჯგუფში მუშაობენ და რომელთაც ისეთივე ინტერესები, სურვილები, ოცნებები, მისწრაფებები გააჩნიათ, როგორც შენ. ჯგუფი გაძლევს

შანსს, შეიძინო ახალი ჩვევები, შეისწავლო ახალი საქმეები, გაიჩინო ახალი მეგობრები. ჯგუფი საშუალებას გაძლევს იამაყო საკუთარი თავით, როცა შენ ახალ წარმატებებს აღწევ. შეძლებ კი შეასრულო ნებისმიერი საქმე არა მარტო შენთვის, არამედ სხვისთვისაც? შეგიძლია აიღო პასუხისმგებლობა არა მარტო საკუთარ თავზე, არამედ სხვების მაგივრადაც?

სკაუტინგი — ეს არის თანამოაზრეთა მოღვაწეობა მცირე ჯგუფებში. პატრულში თითოეულს თავისი განსაკუთრებულობა აქვს. თქვენ ყველანი განსხვავებულები ხართ. როგორ მოვიქცეთ ამ შემთხვევაში? შენ ალბათ დაგაინტერესებს ამაზე პასუხი. აგერ უკვე მრავალი ათეული წელია სკაუტები ყოველთვის მუშაობენ მცირე ჯგუფებში, რაც გულისხმობს 7 — 10 წევრისგან შემდგარ პატრულს. საკითხები ყველაზე კარგად წყდება ამ რაოდენობაში, ვინაიდან პირველ რიგში ეს მეგობრების ჯგუფია. ყველა პატრულს ჰყავს თავისი ლიდერი, რომელიც სრულწლოვანია. ეს ადამიანი ყველაფერში და ყველგან შენი დამხმარეა. მისი გამოცდილება საჭიროა იმისთვის, რომ ჯგუფის თითოეულმა წევრმა მიიღოს განსაზღვრული სკაუტური ცოდნა. შენ იგი უნდა მიგაჩნდეს, როგორც უფროსი, ჭკვიანი მეგობარი, რომელიც დაგეხმარება, რომ შენი სკაუტური ცხოვრება სასარგებლო და საინტერესო გახდეს.

პატრულში მუშაობისას შენ აუცილებლად შეიძენ ისეთ თვისებებს, როგორიცაა:

- პატიოსნება;
- შრომისუნარიანობა;

- დისციპლინა;

გაგიუმჯობესდება:

- ფიზიკური მდგომარეობა და ჯამრთელობა;
- უკეთ გაიცნობ ბუნებას;
- შეგიმუშავდება მოქალაქეობრივი მრწამსი;
- ცხოვრებისეული უნარები.

შენთვის საინტერესო იქნება პატრულში დამოუკიდებლად ცხოვრება, რომელიც ხორციელდება წევრებს შორის პასუხისმგებლობების გადანაწილებით.

არსებული ტრადიციის მიხედვით პატრულში ირჩევენ:

- მამასახლისს;
- ხაზინადარს;
- მემკვიდრეს;
- მზარეულს;
- ფოტოგრაფს;
- კულტურული პროგრამების ხელმძღვანელს.

პატრული ეხმარება სკაუტს, ისწავლოს მეგობრობა და გუნდური მუშაობა. არსებობს ძველი ტრადიცია – ყველა პატრული ირჩევს და ირქმევს სახელს. როგორც წესი, პატრულის სახელწოდება დაკავშირებულია ბუნებასთან, მცენარეთა და ცხოველთა

სახელებთან. სახელი უნდა გამოხატავდეს პატრულის ხასიათს, მიზნებს. პატრულს შეიძლება ჰქონდეს საკუთარი ემბლემა, დროშა, მისალმება, სიმღერა.

სკაუტური პატრულის ქონება

დროთა განმავლობაში შენს პატრულს აუცილებლად დასჭირდება, ჰქონდეს საჭირო ნივთები. თუ თანხები გექნებათ, ბუნებაში ცხოვრებისათვის შეიძენთ აუცილებელ აღჭურვილობას. ესენია:

- კარვები, სხვადასხვა ზომის თოკები;
- საჭმლის მოსამზადებლად საჭირო ჭურჭელი: ქვაბი, ტაფა, ჩაიდანი;
- ნაჯახი, ხერხი;
- ფარანი, საჭმლის მოსამზადებელი პატარა გაზქურა (სასურველია);
- საველე აფთიაქი პირველადი დახმარების ყველა საჭირო ატრიბუტით;
- კომპასი და რუკა.

და დამატებით ყველაფერი ის, რაც დაგჭირდებათ ღია ცის ქვეშ ცხოვრებისათვის.

ამ ქონების მოგროვებაში შეიძლება დაგეხმარონ მშობლები და უფროსი მეგობრები, ან თუნდაც, ნაციონალური ორგანიზაცია. აუცილებელია, შენს მეგობრებთან ერთად დაგეგმო, რა გჭირდებათ, რა რაოდენობით, სად შეინახავთ და ვინ იქნება პასუხისმგებელი პატრულის ქონების მოვლა-პატრონობაზე. როგორც წესი, ქონებაზე ძირითადი პასუხისმგებელია პატრულის მამასახლისი, თუმცა მისი ყველა წევრი მოვალეა მონაწილეობა მიიღოს მის მოვლაში.

სკაუტური პატრულის შეხვედრები

პატრული იკრიბება თვეში ერთხელ ან ორჯერ, შეხვედრების რაოდენობა დამოკიდებულია პატრულის გადანწყვეტილებაზე.

ყოველ შეხვედრას უნდა ესწრებოდეს ყველა წევრი და სა-

მუშაო თემატიკა განპირობებული უნდა იყოს წინასწარ შემუშავებული გეგმით. შეიძლება განიხილოთ ჩასატარებელი ღონისძიებები: ბანაკი, ლაშქრობები და სკაუტურ ცხოვრებასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საკითხი. ყველაზე საინტერესოა შეხვედრები ბუნებაში. სკაუტური პრინციპიც ესაა: „სკაუტინგი — ეს არის ცხოვრება ბუნებაში, ცხოვრება კედლებს მიღმა.“

სკაუტური პატრულის დღიური

სკაუტური პატრულის დღიური შენი და შენი მეგობრების სკაუტური ცხოვრების აღმწერი მატიანეა. ის ჰგავს მოგზაურობაში მყოფი გემის კაპიტნის ჟურნალს, სადაც ჩანერილია ყველა მნიშვნელოვანი მოვლენა. ჩვეულებრივ, სკაუტური პატრულის დღიურს აწარმოებს პატრულის მემატიანე.

პატრულის დღიური უნდა იწყებოდეს პატრულის შექმნის დღიდან. პატრულის დღიური სკაუტინგის ისტორიის ნაწილია და შეეცადე ეს ისტორია ყველასათვის საინტერესო და საამაყო გახადო.

სკაუტური რაზმი

ეს არის რამდენიმე პატრულისა და მათი უფროსი ლიდერებისაგან შემდგარი ჯგუფი. ასეთ ჯგუფს გააჩნია დიდი შესაძლებლობები, აქვს უნარი გაუმკლავდეს სხვადასხვა მიმართულების პროექტს. ასეთი ჯგუფი იკრიბება თვე-

ში ერთხელ (პატრულთა ლიდერები და რაზმის ხელმძღვანელი). ამ შეხვედრაზე ხდება საქმიანობის შეჯამება და მომავალი გეგმების განხილვა. რაზმს შეიძლება ჰყავდეს უფროსებისაგან შემდგარი მხარდამჭერი ჯგუფი — საბჭო. საბჭოში შეიძლება გაერთიანდნენ რაზმის წევრი სკაუტების მშობლები, უფროსი ძმები და დები, ნათესავები, ეკლესიის მსახურნი, ყველა ის, ვისაც სურვილი აქვს, დაეხმაროს რაზმს დასახული მიზნებისა და სურვილების ასრულებაში.

იცხოვრე სკაუტინგით გუნებაში

დარწმუნებული ვარ, რომ ერთხელაც შენს თავს ჰკითხავ, რა არის ბუნება? ბუნება ყველაფერია, რაც სახლიდან გამოსვლისთანავე გარს გახვევია. ეს არის ფოთოლთა შრიალი, ჩიტების ჭიკჭიკი, ნია-

ვი, ქარბუქი, წვიმა, თოვლი, ზღვა და მთები. ბუნება არის ისიც, რასაც თავისთავად ისწავლი. ბუნება მშვიდად გთავაზობს სიძნელეს, რომელიც შენ უნდა გადალახო და ამ პროცესში ბევრ რამეს ისეთს დაეუფლები, რასაც დახურულ კარს მიღმა ვერ შეიძლება. ეს ბუნებრივი დაბრკოლებები შენგან მოითხოვს განსაკუთრებულ სულიერ და ფიზიკურ სიძლიერეს. მათი განვითარება მხოლოდ ბუნების მეშვეობით შეიძლება.

ბუნებაში მოგზაურობამდე

იმედია, უკვე არავის ჰკითხავ, რა არის ბუნება? ეს შენ უკვე იცი და უფროს ლიდერთან ერთად მოკლევადიანი ლაშქრობის დაგეგმვა შენც შეგიძლია. ამისათვის საჭიროა იცოდე:

სად მიდიხარ?

ლაშქრობა შეიძლება მოენწყოს საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში.

ადგილმდებარეობა წინასწარ დაადგინე. დარწმუნდი, რომ იპოვი კარვის გასაშლელად შესაფერის ვაკე ადგილს, რომლის გეგმაც უფროს ლიდერთან შეათანხმე.

ადგილი იმის მიხედვით უნდა შეარჩიო, თუ რამდენი დღით აპირებ გამგზავრებას და რომელ ტრანსპორტს აირჩევ.

რამდენი სკაუტი იქნება ჯგუფში.

სკაუტების რაოდენობით გაითვალისწინებ აღჭურვილობას. იგი თანაფარდობაში უნდა იყოს სკაუტების რიცხვთან.

როგორ დაბანაკდე?

ადგილმდებარეობის დაზუსტების შემდეგ, უპირველესად დაზვერე საკარვე და კოცონის დასანთები ადგილი. შეამოწმე, დაბანაკების ადგილთან ახლოს არის თუ არა საკმარისი რაოდენობის სასმელი და სხვა მიზნებისათვის მოსახმარი წყალი.

დაასუფთავე ტერიტორია და უსაფრთხოების მიზნით კარვები კოცონისგან მოშორებით განალაგე.

შესაძლებელია, შერჩეულ ტერიტორიაზე აკრძალული იყოს ცეცხლის დანთება. ამ შემთხვევაში აუცილებელია დაიცვა წესი

ში ყოველთვის დევს:

- პატარა ზურგჩანთა;
- სკაუტური ფორმა, ყელსახვევი;
- გამოსაცვლელი ტანსაცმელი;
- წინდები;
- საღამური;
- ქუდი;
- სანჯიმარი;
- საცურაო კოსტიუმი;
- სპორტული ფეხსაცმელი, საზაფხულო ფეხსაცმელი;
- ჯიბის ფარანი სათადარიგო ბატარეებით;
- ჰიგიენის ნივთები:
 - ✧ საპონი (სასაპნეში);
 - ✧ პირსახოცი;
 - ✧ კბილის ჯაგრისი და პასტა;
 - ✧ სავარცხელი და პატარა მაკრატელი;
 - ✧ შამპუნი
 - ✧ ხელსახოცები და სხვა.
- საძილე ტომარა, მატრასი (იფიქრე, დაგჭირდება თუ არა ბალიში?);
- საათი;
- დასაკეცი დანა;
- პირადი აფთიაქი;
- ადგილის რუკა, კომპასი;
- ასანთი (მშრალად შენახული);
- მათარა, სასმელი წყლით;
- საგზალი. ვიდრე საჭმელს მოამზადებ, ალბათ მოგშივდება, ამიტომ ჯობს თან იქონიო ხილი, ჩურჩხელა, ჩირი, შოკოლადი, ბუტერბროდები.
- საჭმლისათვის საჭირო დანა-ჩანგალი, კოვზი, საინი და ღრმა თეფში, ჭიქა (ყველაფერი არამტკვრევადი და სპეციალურ პარკში შენახული).

- ნემსი და ძაფი

სასურველია გქონდეს:

ფოტოაპარატი, ფანქარი, ბლოკნოტი, გამადიდებელი შუშა, თოკი.

წინასწარ ჩამოწერე იმ ნივთების სია, რომელიც თან მიგაქვს და ზურგჩანთაშიც ისე ჩაალაგე, რომ სიარულის დროს მხრები და ზურგი არ გეტკინოს. გახსოვდეს, ყველა ნივთი შენი სატარებელია, ამიტომ შეეცადე წაიღო ყველაფერი საჭირო და არაფერი ზედმეტი! არ დაგავიწყდეს, რომ პირად ნივთებთან ერთად პატრულს საერთო ქონებაც გააჩნია და ისიც შენი და შენი მეგობრების სატარებელია.

ბანაკი

მ ი ლ ი ო ნ ო ბ ი თ
სკაუტს გამოუცდია
კარავში ცხოვრება.
ცივი და წვიმიანი ღამეები, აუტანელი სიცხე, დაღლილი, დამძიმებული ფეხები, ზურგჩანთისაგან ნატკენი ზურგი. მაგრამ არავის დავიწყებია ის საუკეთესო დრო,

როცა ისწავლა, მოთმინებით და მტკიცედ გადალახოს ცხოვრებისეული სიძნელეები. ღია ცის ქვეშ გატარებულ ღამეებთან ერთად შენ ისწავლი გემრიელი საჭმლის მომზადებას, გახდები უფრო დაკვირვებული და ორგანიზებული, უფრო მეტი გეცოდინება იმ მცენარეებისა და ცხოველების შესახებ, რომლებიც

შენ გარშემო ცხოვრობენ. რაც მთავარია, უკეთ გაიცნობ მეგობრებსა და საკუთარ თავს. სკაუტისთვის აუცილებელ ბევრ სხვა ჩვევასთან ერთად ისწავლი, როგორ შეიძლება იმოგზაურო ბუნებაში ისე,

რომ არ დატოვო დანაგვიანებული კვალი.

სკაუტური ცხოვრების განსაკუთრებული ეტაპია – ცხოვრება სკაუტურ ბანაკში. ეს განსხვავდება ყველა სხვა სახის, (სპორტული, სამხედრო, ტურისტული) ბანაკისგან. ეს სკაუტური ცხოვრების განსაკუთრებული წესია. ნამდვილი სკაუტური ბანაკი სკაუტური სულისკვეთების საუკეთესო გამოხატულებაა.

ერთი შეხედვით საკმაოდ მარტივია — კარვები, კოცონი, მეგობარი სკაუტები, მაგრამ ეს მხოლოდ ერთი შეხედვით. სინამდვილეში სკაუტური ბანაკი ეს არის კარი მსოფლიო ბუნებაში, ადამიანურ დამოკიდებულებებში და უნარში შეიცნო საკუთარი თავი. ეს არ არის მხოლოდ თავისუფალი დროს გატარება.

სკაუტური ბანაკი შეიძლება შეადარო დიდ ხომალდს, სადაც გუნდისთვის არსებობს უამრავი საქმე, ვალდებულებები, თავგადასავლები, სპორტი და სხვა. შენ მოგიხდება ყველაფერი გააკეთო, ისიც კი, რაც არასოდეს გაგიკეთებია სახლსა და სკოლაში. არ შეიძლება თქვა: „არ გავაკეთებ; „არ შემიძლია“. ეს არგუმენტები გაუმართლებელია. შენ უნდა მოინდომო, სცადო და დარწმუნდები, რომ შეძლებ. სკაუტური ბანაკი სხვადასხვა ხანგრძლივობისაა: ორდღიანი, ერთკვირიანი, ან უფრო ხანგრძლივი. როგორიც არ უნდა იყოს და რა მიზნითაც უნდა მოეწყოს სკაუტური ბანაკი, იგი აუცილებლად ზედმინევნით დაგეგმილი

და ორგანიზებული უნდა იყოს.

ბანაკში ერთი დღის ცხოვრების სანიმუშო გეგმა:

7:00 მორიგეების ადგომა, საუზმის მომზადება

8:00 ადგომა, ჰიგიენა, კარვების დალაგება

8:30 ცენტრალურ მოედანზე მონყოლა

9:00 საუზმე და საპატრულო ხაზი

10:00-13:30 დილის პროგრამა

14:00-15:00 სადილი

15:00-16:00 თავისუფალი დრო

16:00-19:00 საღამოს პროგრამა

19:30-20:00 ვახშამი

20:15-22:30 ღამის პროგრამა

23:00 ძილი

კვანძები

ჯერ კიდევ ბადენ პაუელის ცხოვრების პერიოდში მსოფლიოს ყველა სკაუტი აუცილებლად მიიჩნევდა ესწავლა კვანძების გაკეთება. 1000 წლის წინ უკვე გამოგონებული იყო თოკი და კვანძი. მაშინ ისინი პრიმიტიული მასალისგან კეთდებოდა. გავიდა მრავალი წელი და ჩვენ უკვე სხვა მასალით ვმუშაობთ. შენ იცი, რომ თოკის დაწვნის ტექნიკა საკმაოდ რთულია, მასალაც განსაკუთრებული უნდა იყოს. ყველაზე უკეთესია ბამბის თოკი, რადგანაც გათვალისწინებულია მისი ხახუნი და სისველე. სკაუტები თითქმის ყოველთვის სარგებლობენ თოკით. კვანძის კეთება არა მარტო სასიამოვნოა, არამედ ხშირ შემთხვევაში ადამიანის სიცოცხლესაც შევლის. შენს წლოვანებაზეა დამოკიდებული, სანყის ეტაპზე რა კვანძები უნდა იცოდე და მოგვიანებით რას უნდა დაეუფლო. კვანძები მრავალი დანიშნულებისაა და სხვადასხვაგვარი. მინდა რამდენიმე გაგაცნო:

„კვადრატული“ კვანძი

ამ კვანძს ყოველდღიურ ცხოვრებაში ხშირად იყენებ და კარგად უნდა დაეუფლო მისი გაკეთების ტექნოლოგიას. კვადრატულის გარდა, მას რიფულსაც უწოდებენ. ამგვარსავე აკეთებენ მსოფლიო სკაუტურ ნიშანზე, რომელიც ერთიანობასა და ძმობას აღნიშნავს.

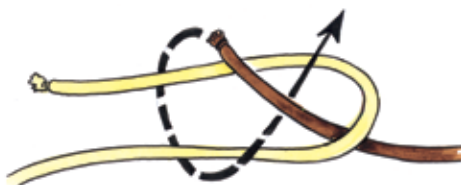

„მეთევზის“ კვანძი

გამოიყენება ორი ძუის შესაკრავად, გადასაბმელად.

„საზღვაო“ კვანძი

შენ, როგორც სკაუტი, ხშირად იყენებ თოკებს კვანძების გასაკეთებლად; უნდა იცოდე ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი კვანძის გაკეთება.

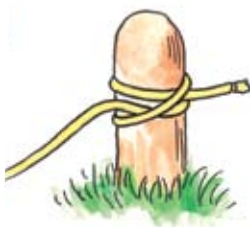
„ორნახევრიანი მოჭიმვა“

ეს არის სასარგებლო და საიმედო კვანძი, ბოძზე და ხეზე თოკის დასამაგრებლად.

„ლურსმნული მოჭიმვა“

ეს არის ერთ-ერთი გავრცელებული კვანძი, რომელსაც ხშირად იყენებენ დაბალ მორზე თოკის დასამაგრებლად. კვანძი საშუალებას გაძლევს, რომ თოკის ორივე ბოლო გამოიყენო.

„ფარდულის“ კვანძი

ეს არის კვანძების მეფე, ის არასდროს არ მოიჭიმება და ადგილიდან არ მოცურდება. ამიტომ მას თავდაცვის დროს იყენებენ.

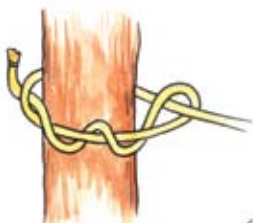
„ორმაგი ფარდულის“ კვანძი

ამ შემთხვევაში კვანძი კეთდება ორმაგი თოკით. იგი შეიძლება იყოს ერთნაირი ან განსხვავებული სიგრძის.

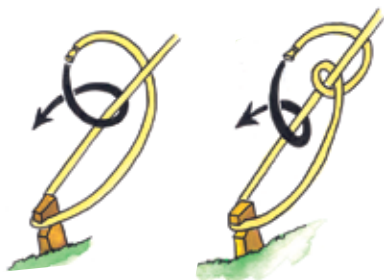

„ხის მოჭიმვა“

ამ კვანძით შეგიძლია მორი გადაიტანო ერთი ადგილიდან მეორეზე.

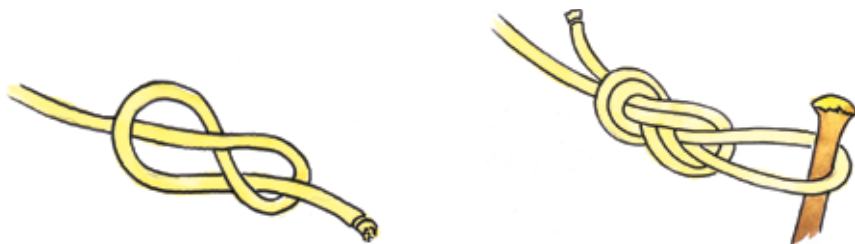

„მჭიდრო მოჭიმვა“

ამ კვანძს მაშინ იყენებ, როდესაც გჭირდება თოკის დაჭიმვა ან შეკვრა. იგი იდეალურია კარვის თოკის მოჭიმვისას. კვანძი შეგიძლია ამოძრაო ზევით ან ქვევით, იმის მიხედვით, ჭიმავ თუ უშვებ.

„ფიგურული რვიანი“

ნიშნულები

ბუნებაში ადვილად რომ გადაადგილდე, დიდი მნიშვნელობა აქვს ნიშნულებს, რომელსაც სკაუტები ერთმანეთს უტოვებენ. მსოფლიოს თითქმის ყველა სკაუტისთვის მიღებული და დამკვიდრებულია ის ნიშნები, რომელსაც შენ ახლა გაეცნობი. დააკვირდი და დაიმახსოვრე, აუცილებლად გამოგადგება.

					ნადი პირდაპირ ამ მიმართულებით.
					მოუხვით მარჯვნივ.
					ფრთხილად! წინ სახიფათოა.
					სდექ! წასვლა არ შეიძლება
					აქ სასმელი წყალია.
					წყლის დაღევა არ შეიძლება.
					წერილი ოთხ ნაბიჯშია.
					აქ არის წერილი.
					იქ ბანაკია.
					აქ შეისვენე.
					აქ გადასასვლელია.

თვითგადარჩენა გუნებაში

საფრთხეზე პირველი რეაქცია თითქმის ყოველთვის ინსტიქტურია, რადგანაც თვითგადარჩენა თავისთავად უძლიერესი ინსტიქტია. განგაში და შიში საფრთხითაა გამოწვეული, რაც ადამიანის ორგანიზმში გამოყოფს ადრენალინს. საგანგებო სიტუაციების დროს საშიშროების შემთხვევაში ადამიანები ყველაზე დიდ მნიშვნელობას აძლევენ ლოგიკასა და ყურადღებას.

თვითგადარჩენისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია ნათელი აზროვნება, ამას კი სჭირდება სხარტი გონება, რომ შეაფასოს სიტუაცია და დასახოს მოქმედების გეგმა.

თვითგადარჩენისათვის:

- მოაგროვე ერთ ადგილას ყველა საჭირო ნივთი, აგრეთვე საკვები და წყალი;
- შეეცადე რეალურად შეაფასო მდგომარეობა, ამოაგდე გონებიდან სიტყვები: ვაი, ნეტავ, ეხ;
- მოგეთხოვება, მკაცრად, რეალისტურად მიუდგე არსებულ სიტუაციას;
- გაამძაფრე შენი შეგრძნებები: რას ხედავ, რა გესმის, რას გრძნობ და რას ყნოსავ. ამან შეიძლება პრაქტიკული დახმარება გაგინიოს და აიცდინო საფრთხის მოახლოება;
- დროდადრო ეცადე დაისვენო. ეს ხელს შეგიწყობს სწორად იაზროვნო და შეინარჩუნო ფიზიკური შეგრძნებები;

- ჩაიცვი ისეთი სამოსი, რომელიც შეგინარჩუნებს სხეულის ტემპერატურას;
- აუცილებლად დაფარული უნდა გქონდეს თავი, ვინაიდან სითბოს 30% იკარგება სხეულის ამ ნაწილიდან;
- შეეცადე ყოველთვის მშრალი ტანსაცმელი გეცვას, რადგან სველი სამოსით იკარგება სხეულის სითბოს 90%;
- ბუნებაში თავშესაფრის აგებისას გამოიყენე ფოთლები და ტოტები;
- თუ ცეცხლის დანთება დაგჭირდა, გახსოვდეს, რომ კოცონის ბოლმა არ უნდა გაამჟღავნოს შენი ადგილსამყოფელი. დარწმუნდი, რომ უცხო თვალი არ შეგნიშნავს;
- გახსოვდეს, რომ თავის გადარჩენისათვის ყველაზე მნიშვნელოვანია სიტუაცია, რომელიც გვკარნახობს, როგორ მოიქცე. ამ დროს ეძებ შენთვის ყველაზე უსაფრთხო ვარიანტს, რომელიც მოგცემს გადარჩენის მეტ შანსს.

თავშესაფარი

თავშესაფრის არჩევისას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სწორი ადგილის შერჩევას. ნებისმიერი კლიმატის დროს ამას უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია აქვს. ყველაზე საშიშ ფაქტორად შეიძლება ჩაითვალოს ცინვა, ქარი, წვიმა და თოვლი. ყველა ამ ფაქტორს ყურადღება

უნდა მიექცეს, რადგანაც შეიძლება ამან გამოიწვიოს ჰიპოთერმია — ზღვარს მიღმა ორგანიზმის ტემპერატურის ვარდნა. ეს

უფრო საშიშია, ვიდრე უწყლობა და შიმშილი. ასევე დიდ საშიშროებას წარმოადგენს გარემოს მაღალი ტემპერატურა, როდესაც ორგანიზმი კარგავს სითხეს და იწყება მისი გაუწყლობა. ამგვარად ჩანს, რამდენად მნიშვნელოვანია ბუნებაში თვითგადარჩენისათვის სწორი თავშესაფრის არჩევა.

დროებითი თავშესაფრის ადგილი დამოკიდებულია იმაზეც, თუ როგორი აღჭურვილობა გაქვს, ხარ ჯგუფთან ერთად თუ მარტო, შეგიძლია თუ არა ააგო კონსტრუქცია. ყველაზე კარგი გამოსავალია, ისარგებლო ბუნებრივი თავშესაფრით. ესენია: გამოქვაბული, ტყე, მოზრდილი ბუჩქი და ა.შ. ასეთი თავშესაფრის არჩევისას დარწმუნებული უნდა იყო, რომ იგი უსაფრთხოა.

თავშესაფარი უნდა გიცავდეს ქარისა და წვიმისგან. შესასვლელი ან ღია ნაწილი ქარის საწინააღმდეგოდ უნდა იყოს მიმართული. ტყეში ყველა ადგილი, რომელიც მდინარესთან ახლოს არის, შეიძლება დროებით თავშესაფრად გამოიყენო. ამ დროს არ დაგავიწყდეს, რომ შეიძლება მდინარე ადიდდეს. უნდა გახსოვდეს, რომ მთიან ადგილებში შენ მიერ არჩეული ადგილი არ არის მეწყერ-საშიშროების ზონაში. ეცადე, თავშესაფარი არ აირჩიო იმ ადგილას, სადაც ხე არის წაქცეული. თუ ქარმა წააქცია ერთი, სავსებით შესაძლოა, წააქციოს მეორეც. ასევე ეცადე, არ აირჩიო განმარტოებით მდგარი ხე, თუმცაღა მისი წაქცევის შემთხვევაში შეგიძლია ტოტები გამოიყენო, როგორც თავშესაფრის კარკასი.

ტანსაცმელი და ჰიგიენა

უმრავლეს შემთხვევაში ადამიანს სხვადასხვა ფაქტორებიდან თავის დასაცავად სჭირდება სამოსი. ეს არის ბრძოლა გადარჩენისა და ორგანიზმის ტემპერატურის შესანარჩუნებლად. ადამიანის ორგანიზმი ყველაზე კარგად ფუნქციონირებს 35-დან 39-მდე °C სხეულის ტემპერატურაზე. სითბოს დაკლება ან

მომატება ხდება ტემპერატურის სწორი გამტარიანობით.

ტანსაცმელმა რომ შეასრულოს თავისი დამცავი ფუნქცია, თანმიმდევრულად უნდა გაითვალისწინო შემდეგი რეკომენდაციები:

1. ტანსაცმელი უნდა იყოს მუდამ სუფთა და მშრალი;
2. მუდმივად განაახლე ტანსაცმელი და თეთრეული;
3. შენს გარდერობში გამოიყენე იმპროვიზირებული დანამატები;
4. ეცადე, არ გადახურდე.

მიკრობებისგან ორგანიზმის დაცვის საშუალება არის დაბანა. იდეალურია სხეულის დაბანა ყოველდღე ცხელი წყლითა და საპნით. თუ ეს სირთულეს წარმოადგენს, ეცადე სუფთად გქონდეს სხეულის ნაწილები. სიცივეში დაიბანე თოვლით. თუ ამის საშუალება არ არის, „დაიბანე ჰაერით“ — ქსოვილის ნაჭრით ენერგიულად დაიბილე სხეული. ეცადე, რაც ყოველდღიურად გაცვია, გაფერთხო და გაამზეურო. ასევე დაათვალიერე ტანსაცმელი, რომ თავიდან აირიდო სხვადასხვა მავნე მწერის გაჩენა.

სანამ მოგ ზაურობას შეუდგები, უნდა აირჩიო შესაბამისი ფეხსაცმელი. როგორი მოხერხებულიც არ უნდა იყოს ის, შეიძლება თავიდან ვერ აიცილო ფეხზე ბებერას გაჩენა. ასეთი შემთხვევის დროს უნდა ეცადო, აკურატულად გაჩხვლიტო ბებერა და გამოადინო შიგთავსი ისე, რომ მტკივნეულ ნაწილს არ შეეხო. ამ პროცედურის დროს ნემსის გასტერილიზება არ დაგავინწყდეს. თუ დაზიანებული ნაწილი მშრალად და სუფთად იქნება, მალე

მორჩება. სასურველია ფეხების დათბილვა მარილიან წყალში, ის აყურებს ტკივილს და ამაგრებს კანს.

წყალი

ჩვენი ორგანიზმი, რომელიც 90% წყლისგან შედგება, კარგად ვერ იფუნქციონირებს, თუ რეგულარულად არ მიიღო წყლის გარკვეული რაოდენობა. ეს რაოდენობა დამოკიდებულია კლიმატურ პირობებსა და საქმიანობაზე, რასაც შენ ეწევი. უფროს ადამიანს ყოველდღე 2,5 ლიტრი წყალი სჭირდება. თუ გინდა შეინარჩუნო

შენი შრომისუნარიანობა და გადარჩენის შანსი გაზარდო, უნდა მიიღო ეს ნორმა. რასაკვირველია, ეს წყალი უნდა იყოს სუფთა. სანამ შენ წყალს მოიპოვებ, მანამ უნდა იზრუნო იმ სითხის შენარჩუნებაზე, რომელიც ორგანიზმში გაქვს. ამისათვის საჭიროა:

5. დაიფარე სხეულის ყველა ღია ნაწილი. ეს მოგეხმარება შეინარჩუნო ორგანიზმში სითხე და არ მიიღო მზის დამწვრობა;
6. მოერიდე ენერგიულ მუშაობას მზეზე. თუ გინევს სიარული, იარე ნელა;
7. თუ არ მოიპოვებ წყალი, ძალიან ცოტა ჭამე, ცოტა ილაპარაკე და მხოლოდ მაშინ, როცა აუცილებელია, რომ არ გაგიშრეს პირი და ყელი;
8. დალიე მხოლოდ საღამოს ან ღამე, პატარა ყლუპებით;

9. თუ ხელთ გაქვს ზღვის წყალი, დაასველე მასში ტანსაცმელი. ეს გაგაგრძელებს და შეგიმცირებს ოფლიანობას;

10. სიგარეტი არ მონიო და არ დალიო ალკოჰოლიანი სასმელი.

გაითვალისწინე ყოველივე ზემოთქმული და შეძლებისდაგვარად შეასრულე. გახსოვდეს, რომ ყველა წყალი, რომელიც დედამიწის ზედაპირზეა, ჭუჭყიანიც და დამდგარიც, არის დაავადების პოტენციური წყარო და განმენდის გარეშე მისი დაღევა არ შეიძლება. თუ შენ მხოლოდ ჭუჭყიანი და საეჭვო წყალი გაქვს, არავითარ შემთხვევაში არ დალიო გაფილტვრის გარეშე.

იმისათვის, რომ წყალი დასაღევად ვარგისიანი გახდეს, უნდა გაფილტრო. მისგან უნდა გამოდევნო ყოველი ცოცხალი არსება, ჭუჭყი, ფოთოლი და სხვადასხვა ნივთი. ფილტრად შეგიძლია გამოიყენო ტანსაცმლის სახელო, ნინდა ან ნაჭერი, რომელსაც გაავსებ ქვიშით. კარგი ფილტრი გამოდის ბამბუკის ჯოხისგან, რომელშიც ჩაყრი ქვიშას და ბოლოს ბალახით გამოუტენი. ფილტრაციის შემდეგ წყალი უნდა აადულო 5 წუთის განმავლობაში. ეცადე, რომ დუღილი იყოს ინტენსიური. ცხელ და მზიან ამინდში შეგიძლია მოაწყო მზის დისტილაცია. ეს ისევე ასუფთავებს წყალს, როგორც ფილტრაცია. წყლის არასასიამოვნო სუნი შეგიძლია მოსპო დაღევამდე 1 საათით ადრე, თუ მასში ნახშირს ჩაყრი. არ შეგაშინოს ნახშირის პატარა ნამცეცებმა, თუ გადაყლაპავ, ისინიც სასარგებლოა.

ცეცხლი

ბუნებაში ცხოვრებისას ერთ-ერთი საიმედო მეგობარია ცეცხლი. მისი გამოყენება მნიშვნელოვანი ნაბიჯია კაცობრიობის განვითარებაში, რადგანაც მან ადამიანი გადაარჩინა კლიმატურ პირობებთან ბრძოლაში.

ჩვენს ცხოვრებაში ცეცხლი ისტორიულ მნიშვნელობას ასრულებს და დღესაც ფსიქოლოგიურ როლს თამაშობს. ცეცხლი კომფორტის წყაროა. როდესაც მას დაანთებ, იფიქრებ, რომ ადამიანს კვლავ შეუძლია შეებრძოლოს სიძნელეებსა და ხიფათს. ადამიანი ლალია, როდესაც აქვს უნარი მოამზადოს საჭმელი, გათბეს და სიბნელეში დაინახოს. ცეცხლს შეუძლია წყალი გაასუფთაოს, გააშროს ტანსაცმელი და ითხოვოს შველა.

ცეცხლის გამოყენებისას 3 კომპონენტია საჭირო. ესენია:

- სითბო;
- სანვავი;
- ჟანგბადი;

თუ რომელიმე არ გექნება, წვა შეუძლებელია. უნდა გახსოვდეს, რომ წვა არის ჯაჭვური რეაქციის ერთ-ერთი სახე.

ცეცხლისდანთებისას უნდა გახსოვდეს, რომ შეარჩიო ადგილი ხისგან მინიმუმ 5 მეტრის მოშორებით და იზოლირების მიზნით შემოფარგლე ქვით. არ დაახშო ვენტილაცია. საჭიროა გქონდეს მშრალი, წვრილი ფიჩხები, ფოთლები, გირჩები, გამხმარი ბალახი, ხავსი, სოკო, მომწვარი ნაჭერი და სხვა. ცეცხლის დანთება იწყება პირველი ნაპერწკლიდან ჯაჭვური რეაქციით. ფილტრა-

ციის გზით იგი გადაეცემა მომდევნო ფენას და ნელ-ნელა ინეებს გალვივებას. გალვივების პროცესში ინეებ მსხვილი ნაფოტების დანეობას. შეეცადე, შეინარჩუნო დანთებული ცეცხლი. როდესაც ცეცხლი კარგად გალვივდება, შეგიძლია დაამატო ნაფოტები და ნედლი შეშაც. მთელი ეს პროცესი რომ გაგიადვილდეს, უნდა შეინახო წინა კოცონის ნახშირი. იგი უნდა ჩაანეო რკინის ყუთში და გაუკეთო სავენტილაციო ღრმულები. სასურველია, ნახშირი ყოველთვის თან გქონდეს, რათა ადვილად შეძლო ცეცხლის დანთება.

არსებობს ცეცხლის დანთების სხვადასხვა ფორმები, შესაბამისი სახელწოდებებით. ესენია:

ვარსკვლავი

პირამიდა

კერა

„კუჩა-მალა“

ბუხარი

ჭა

კვება

თვითგადარჩენის პირობებში საკუთარი თავი უნდა უზრუნველყო ცხელი საკვებით, მინიმუმ დღეში ერთხელ მაინც.

ზოგიერთი პროდუქტი, მაგალითად, თხილი და ხილი შეგიძლია საკვებში უმად მიიღო. რაც შეეხება სხვა პროდუქტებს, განსაკუთრებით ხორცსა და ბოსტნეულს, საჭიროა კარგად დამუშავდეს, რაც ხდის მას უსაფრთხოსა და გემრიელს.

საკვების მომზადებისას უნდა გაითვალისწინო მნიშვნელოვანი კომპონენტები:

- გასუფთავება, გათლა, გარეცხვა;
- გაპუტვა, გამოშიგვნა.

გასუფთავებული საკვები შეგიძლია შენი გემოვნებით შეწვა ან მოხარშო. არც თუ ისე ბევრმა იცის, რომ ბუნებაში ცხოვრებისას არავინ მოგამარაგებს საკვებით. რამდენიმე დღის შემდეგ ნათელი გახდება, რომ საკვების რაოდენობა კლებულობს და შეიძლება პრობლემები შეგექმნას. ამიტომ საკვები უნდა შეინახო და გამოიზოგო. უნდა იზრუნო იმისათვის, რომ პროდუქტი არ გაფუჭდეს, განსაკუთრებით ცხელი კლიმატის დროს. პირველ რიგში საკვები გადაარჩიე და ადვილად ფუჭებად პროდუქტებს განსაკუთრებული ადგილი მიუჩინე. გახსოვდეს, საკვები რეგულარულად უნდა მიიღო. ეს არის მისი მთავარი დანიშნულება.

გაითვალისწინე საჭმლის მომზადებისას:

ორიენტირება

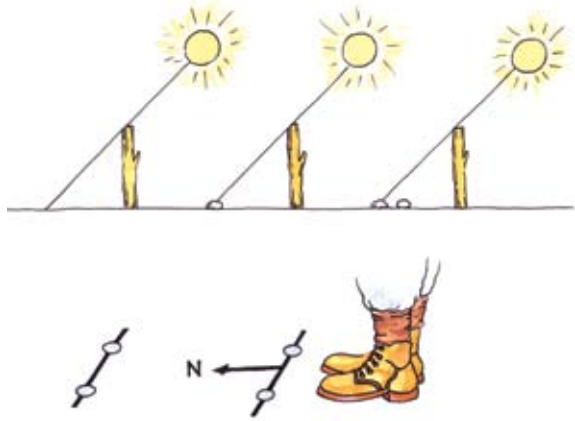
ყოველდღიურ ცხოვრებაში ჩვენ არ გვჭირდება განსაკუთრებულად განვავითაროთ ორიენტაციის უნარი. როდესაც ჩვენ ვმართავთ ავტომანქანას, ვხელმძღვანელობთ საგზაო ნიშნებით; როდესაც ვმგზავრობთ, ვენდობით იმ ადამიანს, ვინც სატრანსპორტო მომსახურება შემოგვთავაზა. თვითგადარჩენის პირობებში ორიენტაცია არამართო რთული და აუცილებელია, არამედ იგი შეიძლება აღმოჩნდეს გადარჩენის ერთადერთ გზად. ამისათვის აუცილებელია იცოდეთ:

- რუკის კითხვა;
- საკუთარი კოორდინატების განსაზღვრა;
- ორიენტაცია კომპასის გარეშე;
- ორიენტაციის სხვადასხვა მეთოდები;
- გადაადგილება სახიფათო ადგილებში.

ნავიგაციის ხელოვნების ქვაკუთხედია რუკისა და კომპასის გამოყენების ცოდნა. რადგანაც რუკა, თავისი დანიშნულების მიხედვით, სხვადასხვა ფორმისა და მასშტაბის არის, მთავარია გავაკეთოთ სწორი არჩევანი. რუკით ორიენტაცია ადგილმდებარეობასთან არ არ არის ძნელი. იგი ისე დააყენე, რომ ცნობადი ორიენტირები ერთნაირად იყოს განლაგებული რუკაზე და ადგილმდებარეობაზე. ამისათვის ყველაზე კარგია გამოიყენო ლანდშაფტის ისეთი ელემენტები, როგორიცაა: ტრასა, მდინარე, რკინიგზა ან ისეთი მისაღები ორიენტირები, როგორიცაა: ქალაქი, სოფელი და მთა.

ორიენტაცია კომპასის გარეშე

არსებობს მთელი რიგი მეთოდებისა, რომლებიც შეგიძლია გამოიყენო კომპასის გარეშე ორიენტაციისთვის. ზოგ შემთხვევაში იგი მოითხოვს მხოლოდ გონიერებას, რამდენიმე ჯოხსა და ქვას. სინათლის მხარეების განსაზღვრის ერთ-ერთი

უძვეესი საშუალება დაფუძნებულია ჯოხის და ქვის გამოყენებაზე, რაც შემდეგში მდგომარეობს:

1. მოჭერი 1 მეტრი ჯოხი და ჩაარჭე მინაში. ამისთვის იპოვე სწორი ადგილი, სადაც ჯოხი გააკეთებს გარკვეულ ჩრდილს.
2. ქვის დადებით აღნიშნე ჯოხის ჩრდილის ბოლო.
3. დაიცადე 15-20 წუთი, შეამჩნევ, რომ ჩრდილი გადაადგილდა. გადაადგილებული ჩრდილის ბოლო ისევ ქვით აღნიშნე.
4. მინაზე გაავლე ამ ორი ჩრდილის შემაერთებელი ხაზი, ქვიდან ქვამდე. ეს ხაზი იქნება მიმართული დასავლეთიდან აღმოსავლეთისაკენ.
5. დადექი ხაზთან პირისახით ისე, რომ მარცხენა ფეხის წვერი აღმოჩნდეს პირველ ქვასთან და მარჯვენა — მეორე ქვასთან. ახლა შენ სახით უყურებ ჩრდილოეთს.

სიზუსტე დამოკიდებულია მხოლოდ იმაზე, რამდენად ზუსტად აღნიშნავ ქვით ჩრდილის ბოლოებს.

სინათლის მხარეები შეიძლება განსაზღვრო მაჯის საათის დახმარებით. ამისათვის სრულიად საკმარისია საათის ჩვეულებრივი, ისრიანი მოდელი. მიმართულების დასადგენად ყოველთვის მნიშვნელოვანია, პირველ რიგში იპოვო ჩრდილოეთი. მერე შესაბამისად შეუსატყვისებ დანარჩენ მხარეებს. განვიხილოთ მაგალითი მაჯის საათის გამოყენებით.

დარწმუნდი, რომ შენი საათი ადგილობრივ დროს სწორად უჩვენებს. საათის დროის მაჩვენებელი ისარი მზეს დაუმიზნე. ამავე წერტილში პატარა ტოტი ვერტიკალურად ისე დააყენე, რომ მისი ჩრდილი ზუსტად გადიოდეს საათის ისრის გასწვრივ. კუთხის ბისექტრისა 12-სა და საათის ისარს შორის მიმართული იქნება ჩრდილოეთისაკენ. თუ შენ ეჭვი გეპარება ჩრდილოეთის მხარის დადგენაში, გაიხსენე რომ შუადღემდე მზე იმყოფება აღმოსავლეთით, შუადღის შემდეგ კი — დასავლეთით. ესე იგი, მოკლედ რომ ვთქვათ, თუ სახით დადგები ჩრდილოეთისაკენ, დილის მზე იქნება შენგან მარჯვნივ, საღამოს კი — მარცხნივ.

მრავალი საუკუნის განმავლობაში ვარსკვლავები და პლანეტები გამოიყენებოდა, როგორც ნავიგაციის საშუალებები. ამ საქმეში ისინი დღემდე მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ და გამოიყენებიან კარტოგრაფიაში. ყოველთვის საინტერესოა უყურო ვარსკვლავებს; ხოლო მათთვის, ვინც იბრძვის თვითგადარჩენისთვის, ეს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია. უფრო ნათელი ვარსკვლავები ცაზე გამოხატავენ კომბინაციებს, თა-

ნავარსკვლავედების სახით. ისინი არ იცვლიან ფორმასა და განლაგებას. მთელი ვარსკვლავური ცა, როგორც ერთი მთლიანი, ცენტრალური წერტილის გარშემო ტრიალებს. ჩრდილოეთ ნახევარსფეროში იმყოფება პოლარული, ანუ ჩრდილოეთის ვარსკვლავი. იმის გამო, რომ მას ცენტრალური ადგილი უჭირავს და ჩრდილოეთ პოლუსის თავზეა მოთავსებული, პრაქტიკულად არ იცვლის ადგილს. ესე იგი, თუ შენ იპოვი პოლარულ ვარსკვლავს, გეცოდინება ჩრდილოეთის მიმართულებაც. მისი პოვნა ადვილია, თუ იპოვი დიდი დათვის თანავარსკვლავედს. იგი შედგება 7 ძირითადი ვარსკვლავისაგან. სამნუხაროდ, სამხრეთ ნახევარსფეროში პოლარული ვარსკვლავის ანალოგი არ გაგვაჩნია, რადგანაც ყველა ვარსკვლავი გადაადგილდება. ყურადღება მისაქცევია ვარსკვლავებისგან შემდგარი სამხრეთი ჯვარი. იგი შედგება 4 ძირითადი ვარსკვლავისაგან, ხოლო მეხუთე, შედარებით სუსტი ნათების, ჯვრის ღერძიდან ოდნავ გადახრილია. გონებაში გაატარე ჯვრის ღერძის გასწვრივ ხაზი და ღერძის სიდიდე ოთხ-ნახევარჯერ გაადიდე. აი, ზუსტად აქ იმყოფება სამხრეთ პოლარული ვარსკვლავიც. აირჩიე ამ წერტილის ქვევით დედამიწაზე ორიენტირი. იგი გიჩვენებს სამხრეთის მიმართულებას.

მთვარის მეშვეობით ორიენტაციის ორი ხერხი არსებობს. ორივე გვაძლევს სასურველ შედეგს. პირველი დაფუძნებულია მთვარის პირველ და ბოლო მეოთხედზე, მეორე — სავსე მთვარეზე. განვიხილოთ ერთ-ერთი მათგანი.

თუ შენი საათი ზუსტად უჩვენებს ადგილობრივ დროს, მაშინ მოცემული ცხრილის მიხედვით შეგიძლია გაერკვე მხარეებში:

მიმართულება მთვარისაკენ:

ადგილობრივი დრო	პირველი მეოთხედი	სავსე მთვარე	ბოლო მეოთხედი
18	სამხრეთი	ჩრდილოეთი	— — — —
21:00	სამხრეთ — დასავლეთი	სამხრეთ — აღმოსავლეთი	
შუალამე	დასავლეთი	სამხრეთი	აღმოსავლეთი
3:00	სამხრეთ — დასავლეთი	სამხრეთ — აღმოსავლეთი	
6:00	დასავლეთი	სამხრეთი	

ვისაც არა აქვს საათი და კომპასი, ამ შემთხვევაშიც არსებობს ორიენტირები. ეს არის მცენარეები, თუმცა ისინი არ იძლევიან ზუსტ ორიენტირს. როდესაც მზე ღრუბლებშია დამალული, მინდვრის ყვავილები ყოველთვის მიგვანიშნებენ მის ადგილმდებარეობაზე. განსაკუთრებით ისინი, რომლებსაც გაშლილი აქვთ ყვითელი გული. ასევე ყურადღება მისაქცევია ქარი, რომელიც არხევს და ხრის მცენარეებს. ხავსი, რომელსაც უყვარს ნესტიანი ადგილი, ძირითადად მიგვანიშნებს ჩრდილოეთის მიმართულებას.

პირველადი დახმარება

პირველადი დახმარება ადამიანს სწრაფად და ეფექტურად გაუწიო, ეს არის ნიჭიერება, რაც დიდათ ფასობს. ხოლო საგანგებო სიტუაციაში, როდესაც ნაკლებად ელოდები სპეციალისტების დახმარებას, ეს ნიჭიერება უფრო მეტად ღირებული ხდება. მედინსტრუმენტებისა და მედიკამენტების უქონლობის შემთხვევაშიც, შენ შეგიძლია პირველადი სამედიცინო დახმარება აღმოუჩინო გადარჩენილ ადამიანს. ამ მიმართებით როგორი მწირიც არ უნდა იყოს შენი შესაძლებლობა და ცოდნა, შეგეძლება გადაარჩინო ადამიანის სიცოცხლე. მიუხედავად იმისა, რომ ყველაფერი დამოკიდებულია კონკრეტულ სიტუაციებსა და გარემოებებზე, შენ მაინც უნდა დაიცვა აუცილებელი წესები:

- შეინარჩუნე სიმშვიდე, როგორი სერიოზულიც არ უნდა იყოს ტრამვა და სიტუაცია, პანიკა მხოლოდ ხელს შეგიშლის და დროს დაკარგავ. ამ შემთხვევაში დროის დაკარგვა კი სიკვდილ-სიცოცხლის ტოლფასია;
- მოერიდე უსარგებლო რისკებს, ეს სიმბდალე არ არის. ვერავის დაეხმარები, თუ თავად დაზიანდი;
- სანამ მოქმედებას დაიწყებ, შეძლებისდაგვარად იაზროვნე და იყავი მშვიდი;
- შეეცადე დაამშვიდო დაზარალებული;
- მოიკითხე, ხომ არ არის ვინმე დახმარების მსურველი, ხომ არ არის მათ შორის ვინმე ექიმი ან შენზე გამოცდილი;
- დაზარალებულთან მაქსიმალურად იყავი ყურადღებიანი: უყურე, შეეკითხე, მოუსმინე, უყნოსე; შემდეგ დაფიქრდი და იმოქმედე.

პირველადი დახმარების სახეებიდან ჩვენ განვიხილავთ იმ შესაძლო შემთხვევებს, რომელთა გადაჭრაც მოგიწევს ბუნებაში ცხოვრებისას.

კომა

როგორც წესი, კომაში ჩავარდნილი ადამიანი, არადამაკმაყოფილებელი მაჯისცემით, საჭიროებს სასწრაფო დახმარებას. საჭიროა დააწვინო ისეთ მდგომარეობაში, რომელსაც აღმდგენი პოზა ჰქვია.

ეს პოზა ყოვლად უვნებელია, რადგანაც მინიმალური შანსია დახრჩობის. გვერდზე გადაწეული თავი დაზარალებულს გაუხსნის სასუნთქ გზებს და ლებინების შემთხვევაში დაიცავს სასუნთქი გზების დახშობის საშიშროებისაგან. გაშლილი კიდურები სხეულს სიმყარეს აძლევს.

დახრჩობა

ვისაც აღენიშნება ეს სიმპტომი, სასწრაფოდ სჭირდება შველა. მისი ნიშნებია: კანის სილურჯე, გაძნელებული ლაპარაკი, სუნთქვა და ხველა. ეს ხდება ყელში. სასუნთქ გზებში უცხო სხეულის მოხვედრით ფილტვებში ფერხდება ჰაერის თავისუფალი მოძრაობა. ასეთ შემთხვევაში ორგანიზმს სასწრაფოდ უნდა მოაცილო უცხო სხეული. ამისათვის დაზარალებული უნდა მოიხაროს ისე, რომ თავი აღმოჩნდეს ფილტვების ქვემოთ და შენ ბეჭებს შორის რამოდენიმეჯერ მაგრად უნდა დაარტყა. ეს უნდა გაიმეორო სამჯერ. ასევე შეგიძლია კუჭის თავზე მსუბუქად დააწვე ასე: დაუდექი პირისახით ზურგისკენ და წელზე მოხვიე ცალი ხელი. მეორე ხელის მტევანი მოკუმშე და ცერა თითი მიაჭირე კუჭისა და გულმკერდის გადაკვეთაზე შიგნით

და ზემოთ. ეს გააკეთე ოთხჯერ. თუ არც ერთი ხერხი არ გამოგადგა, უნდა გადახვიდე ხელოვნურ სუნთქვაზე.

ხელოვნური სუნთქვა

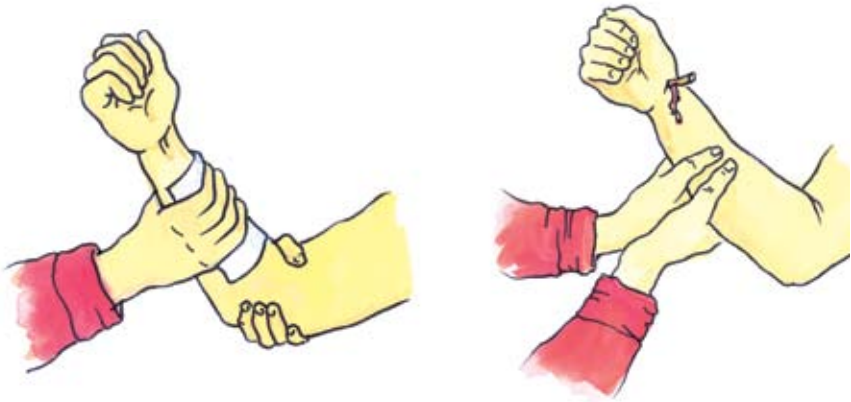
უგონოდ მყოფი დაზარალებული, რომელიც არ სუნთქავს და პულსი არ ესინჯება, ზურგზე დაანვინე, გახადე შემოჭერილი ტანისამოსი. ბეჭებქვეშ ამოუდებ რაიმე რბილი საგანი, თავი უკან გადაუწიე და

ყბა წინ წამოუწიე. რაც მთავარია, ეს უნდა გააკეთო უშიშრად, დარწმუნებულმა, რომ გადაარჩენ მეგობრის სიცოცხლეს. ამის შემდეგ ჰაერის ჩასაბერად პირზე დააფინე ცხვირსახოცი ან ბინტი. წუთში 16-ჯერ უნდა ჩაჰბერო. ყურადღება მიაქციე, რომ ყოველი ხელოვნური “შესუნთქვის” შემდეგ დაზარალებულის გულმკერდი დაეშვას. მსგავსი “ამოსუნთქვის” ხანგრძლივობა დაახლოებით ორჯერ უნდა სჭარბობდეს “შესუნთქვის” ხანგრძლივობას. თუ დაშავებულს გული არ უცემს, მაშინ ამას უნდა შეუთავსო გულის არაპირდაპირი მასაჟი. ფილტვებში ჰაერის ერთი ჩაბერვის შემდეგ საჭიროა მკერდის ძვლის ქვედა მესამედზე, ხერხემლის პერპენდიკულარულად, ხელით 4 — 5 ბიძგისებური სწრაფი ზეწოლა. მოზარდის მკერდის ძვალმა უნდა ჩაინიოს 4 — 5 სმ-ით, ხოლო უმცროსი ასაკის ბავშვის მკერდის ძვალმა — 1,5 — 2 სმ-ით, წუთში 70 — 90 ზეწოლის რიტმით. 4 — 5 ასეთი ზეწოლის შემდეგ საჭიროა დაშავებულს პირში ისევ ჩაჰბერო ჰაერი.

სისხლდენა

ადამიანის სისხლძარღვებში დაახლოებით 5 ლიტრი სისხლი მოძრაობს. მისი რაოდენობის შემცირებისას ეცემა სისხლის წნევა, ირღვევა თავის ტვინის, გულის და სხვა ორგანოების ჟანგბადით მომარაგება. სისხლდენის დროს 2 — 2,5 ლიტრი სისხლის დაკარგვა ადამიანისთვის მომაკვდინებელია.

სისხლდენა არის არტერიალური და ვენური. მათი განსხვავება შესაძლოა ფერით. ღია წითელი არის არტერიალური და სისხლდენა პულსირებულია გულის ცემასთან შეფარდებით, ხოლო ვენური სისხლი ბევრად მუქია და ნაკლები წნევით მოედინება.

განვიხილოთ დახმარების სახეები არტერიალური სისხლდენის დროს:

1. პირდაპირი დაჭერა;
2. აწევა;
3. დისტანციური გადაჭერა.

პირველი შემთხვევისას აიღე სტერილური ტამპონი, თუ ასე-

თი არ არის, ნებისმიერი სუფთა ნაჭერი დაადე ჭრილობას და დაანეკი ფრთხილად, მაგრად. ტამპონი იმ ზომის უნდა იყოს, რომ ჭრილობას დაეფაროს. თუ სისხლი ტამპონიდან ჟონავს, დაამატე ტამპონი და გადაბინტე. ამ პროცედურის მიზანია, მინიმუმამდე დაიყვანო სისხლის დაკარგვა.

მეორე მეთოდით კიდური აუნე მალლა და მიეხმარე დაჭერაში. სისხლის შემცირებისას დაინახავ დაზიანებულ ადგილს, შემდეგ კი შეასრულე შენთვის ნაცნობი პირდაპირი დაჭერის პროცედურა.

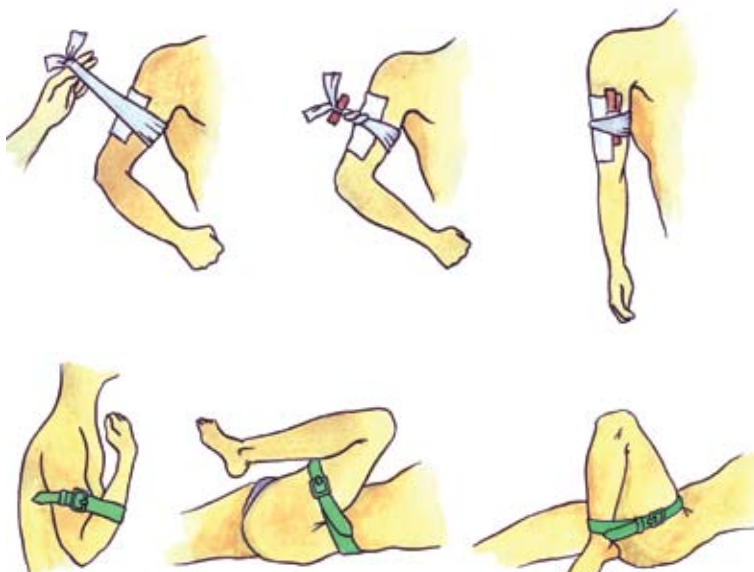
თუ აღნიშნული ორი ხერხი არ გაძლევს შედეგს, უნდა შეეცადო, ჭრილობის მიმდებარე ტერიტორიაზე იპოვო პულსაციის წერტილები და მჭიდროდ დააწვე, სანამ სისხლდენა არ დაიკლებს. მინიმუმ 10 წუთი სჭირდება სისხლის შედედებას. ხელის დაზიანებისას შეიძლება სასურველი შედეგი მიიღო მხარზე ლახტის გადაჭერით, ხოლო ფეხის ჭრილობისას — ბარძაყზე.

ყველა შემთხვევაში ლახტი ედება ჭრილობის ზემოთ.

ლახტის დადება

არტერიალური სისხლდენის დროს აუცილებელია ჭრილობის ზემოთ დაზიანებულ ძარღვს სწრაფად დააჭირო თითი და რეზინის ან სხვა მასალის ლახტი გადაუჭირო. იმ ადგილას, სადაც ლახტი იდება, დააფარე სუფთა ქსოვილის ნაჭერი ან მარლა, რომ კანი არ დაზიანდეს. ქსოვილსა და კიდურს შორის გაუყარე მაგარი ჯოხი და მანამ ატრიალე, სანამ სისხლდენა არ შეჩერდება. შემდეგ ჯოხი ლახტზე მიაბანდე და ჭრილობა გადაახვიე. ლახტს მიამაგრე ბარათი, სადაც აღნიშნული იქნება ლახტის დადების ზუსტი დრო და დაზარალებული სასწრაფოდ გაამგზავრე საავადმყოფოში. თუ დაჭრილის გადაყვანა გაჭიანურდა, ქსოვილების კვდომის თავიდან ასაცილებლად, ლახტი ცოტა

ხნით უნდა მოუშვა. როდესაც კიდურში სისხლის მიმოქცევა აღდგება, ისევ მოუჭირე. თუ ლახტი არ გექნება, სისხლდენის შეჩერება შეიძლება კიდურის მაქსიმალური მოხრით. ამისათვის მოხრის ადგილას მარლის ან ბამბის რგოლი უნდა ჩაუდო, კიდური მაგრად მოახრევიანო და ამ მდგომარეობაში შეკრა.

მოტეხილობა

მოტეხილობა არის ღია და დახურული. დახურული მოტეხილობის დროს კანი დაზიანებული არ არის, მაგრამ გართულება შეიძლება მოჰყვეს ახლომდებარე ორგანოებისა და სისხლძარღვების დაზიანებას. ღია მოტეხილობის დროს კანი დაზიანებულია და ასევე

შეიძლება მოხდეს გართულება. მოტეხილობის დროს ერთადერთი მკურნალობა არის იმობილიზაცია, ანუ მოტეხილი კიდური ორივე მხრიდან შეახვიო არტახში. არ შეიძლება მეტალის ნივთების გამოყენება. აუწიე დაზიანებული კიდური, რომ შეშუპება შეუმცირდეს. მოუხსენი დისკომფორტი და შოკური სიმპტომები.

სითბური და მზის დაკვრა

უქარო ამინდში, განსაკუთრებით წყლის ორთქლით გაჯერებულ ატმოსფეროში ან ჰაერის ცუდად გამტარ ტანსაცმელში ფერხდება ორგანიზმის მიერ სითბოს გაცემა. სითბოს წარმოქმნასა და გაცემას შორის წონასწორობის დარღვევა შესაძლოა სითბური დაკვრის მიზეზი გახდეს. იწყება თავის ტკივილი, ქოშინი, თავბრუსხვევა, ყურებში შუილის შეგრძნება, სისუსტე, პულსის გახშირება, თვალების აჭრელება. ადამიანი ფერმკთალებს და შესაძლოა, გრძნობაც დაკარგოს. სითბური დაკვრის დროს დაშავებული გრილ ადგილას გადაიყვანე, ტანთ გახადე, შუბლზე დააფინე ცივ წყალში დასველებული პირსახოცი და

ფეხებქვეშ შეუდე დაგორგლილი ტანსაცმელი. თუ დაზარალებული გონზეა, დააღვეინე ცივი წყალი. სხეულის ტემპერატურის შესამცირებლად შეახვიე სველ ზენარსა ან ტანსაცმელში და უნიავე, რომ ჰაერის მოძრაობა წარმოქმნა და აორთქლება გააძლიერო.

მზის დაკვრის სიმპტომები იგივეა, რაც სითბურის. ამ ყოველივეს თავიდან ასაცილებლად, ზაფხულში ქუდით იარე და მაქსიმალურად ბევრი სითხე დალიე.

გადაციება

თუ ორგანიზმი იმაზე მეტად კარგავს სითბოს, ვიდრე იღებს, ხდება გადაციება. ამას იწვევს ცივი, ნესტიანი ამინდი, სველი ტანსაცმელი, ცივ წყალში ბანაობა, დაუძლურება, არასაკმარისი ტანსაცმელი, არასაკმარისი კვება, არასაკმარისი სითხე. გადაციება არც ისე ადვილი მისახვედრია, ამისათვის მიაქციე ყურადღება მის სიმპტომებს:

- უფერულობა და ძლიერი, უმართავი ჟრჟოლა;
- სხეულის ძალიან დაბალი ტემპერატურა;
- სისუსტე და კუნთების დაღლილობა;
- ძილიანობა და მხედველობის სისუსტე;
- გულისცემისა და სუნთქვის შემცირება;
- გონების დაკარგვა.

ყოველივე ამის თავიდან ასაცილებლად დაზარალებული აუცილებლად მოარიდე ქარსა და სიცივეს, გამოუცვალე ტანსაცმელი, გაუთბე სხეული, მიეცი ცხელი საკვები და სასმელი. სუნთქვის დარეგულირებისთვის შეიძლება დაგჭირდეს ხელოვნური სუნთქვა. არ მისცე ალკოჰოლი. მთელი პროცედურა უნდა მიმდინარეობდეს თანმიმდევრულად და ნელა.

ნაკბენი

არავის ეგონოს, რომ ყველაზე მეტად საშიში დიდი ცხოველია. არც ერთ ცხოველსა და მწერს არ უხარია შენი კბენა. მთავარი საფრთხე მოდის უყურადღებობიდან და იმ წვრილმანი ვითარებიდან, რომელსაც ჩვენ ხშირად ყურადღებას არ ვაქცევთ. პოტენციურად ნებისმიერი მწერის კბენა საშიშია. მაგალითად, კოლოს შეუძლია გადაიტანოს მალარია, ყვითელი ციება და ფილარიოზი, რომელსაც მივყავართ სპილოს დაავადებამდე. ყველაფერი გააკეთე, რომ თავი დაიცვა მისი კბენისგან. ყველაზე კარგი თავდაცვის საშუალება არის:

- ყოველთვის დახურე კარვის კარი;
- ისარგებლე მხოლოდ ბადიანი ფანჯრით;
- განსაკუთრებით საღამოს საათებში იყავი ჩაცმული, შარვლის ტოტები და სახელოს ბოლოები კარგად შეიკარი;
- დაძინების წინ დაუფარავ ადგილებზე წაისვი საჭირო მაღამო;
- არ დაიძინო მდინარესთან, წყალთან და ტბასთან, რადგანაც იქ ბუდობენ კოლოები;
- ქარის მიმართულებით დაანთე სუსტი, მბოლავი ცეცხლი, რადგან ეს აშინებს მწერებს.

ასევე საშიშია შემდეგი მწერები: ბუზი, ისიც დაავადებების გადამტანია და ხიფათის თავის არიდება შესაძლოა ისეთივე

წესებით, რაც გამოვიყენეთ კოლოს შემთხვევაში. რაც შეეხება ფუტკარს და ბაზს, ისინი საშიშია, თუ გააღიზიანებ. ეს მწერები ბუდეს იკეთებენ ხეებზე, 3 — 10 მეტრის სიმაღლეზე. მოერიდე ასეთ ადგილებს და თუ აღმოაჩენ, ჩუმად გაცეცალე. თუ დაგესხმებიან, თავს უშველე გაქცევით. ყველაზე უსაფრთხო ადგილი არის ყანა ან დაბალი ბუჩქნარი. ასევე კარგია ჩაყვინთო წყალში.

ტკიპას გადააქვს ტიფი. კბენის პროცესში იგი არ ამოაძრო, რადგანაც შეიძლება თავი მოსწყდეს და გახდეს ინფექციის წყარო. თავდასხმას რომ თავი აარიდო, გამოიყენე ბოლი, იოდი, ბენზინი, პარაფინი.

ხშირად შეამონმე ტანსაცმელი, შიგ ტილებმა ხომ არ დაიბუდეს, რომლებსაც ტკიპებივით გადააქვთ ტიფი. ეს რომ არ მოხდეს, შენი ტანსაცმელი და საძილე ტომარა გაიტანე მზეზე. თუ მანცდამაინც გიკბინა, ნაკბენი მოიბანე საპნით ან ანტისეპტიკური ხსნარით (წყალბადის ზეჟანგით). არავითარ შემთხვევაში არ მოიფხანო.

ფრთხილად იყავი შხამიანი ქვეწარმავლების ტერიტორიაზე, რადგანაც ისინი საფრთხეს გრძნობენ და ნებისმიერს თავს ესხმიან. გახსოვდეს, ქვეწარმავალი არ მოიმწყვდიო კუთხეში, სხვა შემთხვევაში იგი არის მშვიდი. თუ კი გიკბინა, უნდა იმოქმედო სწრაფად და პანიკის გარეშე. სისხლის სწრაფი ცირკულაცია ხელს უწყობს შხამის გავრცელებას, ამიტომაც აუცილებელია დამშვიდება. უსაფრთხოებისათვის დაიცავი შემდეგი წესები:

1. დაზარალებული დაანვინე და დაამშვიდე;
2. დაადევი გულის მხარეს ლახტი, ისე არ მოუჭირო, რომ დაირღვეს სისხლის მიმოქცევა;
3. რაც შეიძლება ქვევით დაწიე ნაკბენი;

4. არ შეიძლება წყლის დაღევა;
5. არ შეიძლება ნაკბენის მოწოვა;
6. არ შეაჩერო ნაკბენიდან სისხლდენა. ქრილობიდან გამო-
სული სისხლი გამოიტანს შხამის ნაწილს;
7. ნაკბენი მობანე წყლით;
8. ნაკბენს ზემოთ დაადევი მჭიდრო ნახვევი;
9. ნახვევის შემდეგ კიდურზე უნდა იგრძნობოდეს პულსა-
ცია და ვენები უნდა დაიბეროს;

შემდეგ დაზარალებული დაანვინე ისე, რომ ნაკბენი სხეულზე ქვევით იყოს მოქცეული და ჩაუდევინ ცივ წყალში. ეს შეაჩერებს სისხლის უკუქცევას. თუ 15 წუთის შემდეგ ნაკბენი ადგილიდან არ მოსდის სისხლი, არ სტკივა, არ გასივდა, თავი არ ასტკივდა, არ აქვს პირში სიმშრალე, ესე იგი ნაკბენი არ იყო შხამიანი.

პირველადი დახმარებისათვის საჭირო მედიკამენტები:

- ბინტი (ქრილობის შესახვევად);
- ბამბა (ქრილობის გასაწმენდად);
- ლახტი (სისხლდენის დროს);
- პატარა ლეიკოები — სანტავიკი (ნაკაწრებისთვის);
- სპირტი (ქრილობის დასამუშავებლად);
- წყალბადის ზეჟანგი (ქრილობის დასამუშავებლად);
- კეტონალი, კეტოლონგი (ტკივილ-გამაყუჩებელი);
- სუპრასტინი, ალერტეკი, კლარიტინი (ალერგიის საწინა-
აღმდეგოდ);
- პანდენორმი (დამწვრობისათვის);
- ვალიდოლი (საგულე საშუალება);

- პარაცეტამოლი, ტაიქოლდი, ქოლდრექსი (გაციებისთვის);
- ნეოანგინი (ყელის ტკივილისთვის);
- მწერების სანიტააღმდეგო საშუალება;
- მზისგან დამცავი საშუალება;
- აუცილებელი დამატებითი წამლები, საჭიროების შემთხვევაში.

ჩემო მეგობარო!
შენ უკვე იმოგზაურე
ჩვენთან ერთად, ლამაზ და

სათავგადასავლო სკაუტურ
ცხოვრებაში. ახლა ჯერი შენზეა,
თავად უნდა აირჩიო, გსურს თუ
არა ამ ცხოვრების წესით იცხო-
ვრო. იქ კიდევ მრავალი საინტე-
რესო, გამოუცნობი და რისკიანი
საქმეები გელოდება. გააოცე მსო-
ფლიო შენი შესაძლებლობებით და

არ დაივიწყო, რომ ჭეშმა-
რიტება და თავისუფლება
მოძრაობაშია...

